

T. B. M. M.

TUTANAK DERGİSİ

Kırk yedinci birleşim

27 . IV . 1945 Cuma

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	116	2. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/418)	127,129,130,134,137
2. — Harare edilen işler	116	3. — Vakıflar Umum Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/419)	127,128,129,130,137,140
3. — Sorular ve cevaplar	116	4. — Genel nüfus sayımı hakkında kanun tasarısı ve İçişleri, Adalet ve Bütçe Komisyonları raporları (1/106)	128
1. — Tekirdağ Milletvekili Rahmi Apak ve Bursa Milletvekili Muhittin Baha Pars'ın Bursa'da Havuzluparktaki yüze havuzunun kapatılması sebebinin aydınlatılması hakkında sözlü sorularına Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Dr. Sadi Konuk'un sözlü cevapları	116:126	5. — Millî Eğitim Bakanlığı merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Bütçe Komisyonları raporları (1/384)	129,130
4. — Görüşülen işler	126		
1. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/417)	126:127,129,130,130:133		

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Askeri Muhakeme Usulü Kanununun 4280 sayılı kanunla değiştirilen birinci maddesinin yorumlanmasına ve

Askeri Ceza Kanununun 3914 sayılı kanunla değiştirilen 58 nci maddesiyle

Vatandaşlık Kanununun 10 ncu maddesinin 2 nci fıkrasının yorumlanmasına yer olmadığına dair mazbatalar kabul olundu.

Subaylar Heyetine Mahsus Terfi Kanununun 4554 sayılı kanunla değiştirilen 11 nci maddesine bir fıkra eklenmesine,

Birleşik Kırallık'ta mamul eşyanın Türkiye'ye ihracına müteallik garantilere dair münzam Anlaşmanın 5 nci maddesine bir (F) fıkrası eklenmesi için İngiltere Sefaretiyle teati edilen notaların onanmasına,

Türkiye - İsviçre Ticaret ve Ödeme Anlaşmasının 1 Mart 1945 tarihine kadar üç ay uzatılmasına,

Türkiye - Amerika Ticaret Anlaşmasına bağlı bir numaralı listedeki maddelerin gümrük

resminde değişiklik yapılması hakkında Amerika Hükümeti ile teati edilen mektupların onanmasına dair olan kanunlar kabul olundu.

Askeri Ceza Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine,

Tescil edilmeyen birleşmelerle bunlardan doğan çocukların tesciline ve gizli kalmış nüfus vakalarının cezasız olarak kaydına dair olan kanun tasarılarının birinci görüşmeleri yapıldı.

Cuma günü toplanılarak üzere birleşime son verildi.

Başkanvekili Aydın Dr. M. Germen	Kâtip İsparta K. Turan	Kâtip Erzincan B. K. Çağlar

Sorular

Bursa Milletvekili Muhittin Baha Pars'ın, Çekirge'de, Havuzluparktaki yüzme havuzunun kapatılması sebeplerine dair olan sözlü sorusu, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına gönderilmiştir.

2. — HAVALE EDİLEN KAĞITLAR

Tasarılar

1. — Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Umum Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı (1/424) (Bütçe Komisyonuna);

2. — Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde akit ve imza edilmiş olan Milletlerarası sivil havacılık konyansiyonu ile sivil havacılık geçici Anlaşması ve bunların eklerinin onanması hakkın-

da kanun tasarısı (1/425) (İçişleri, Dışişleri, Gümrük ve Tekel, Millî Savunma ve Ulaştırma Komisyonlarına);

Raporlar

3. — Hudut ve Sahiller Sıhhat Umum Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/421) (Gündeme);

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15

BAŞKAN — Ş. Günaltay

KATIPLER : B. K. Çağlar (Erzincan), N. Fırat (Samsun).

BAŞKAN — Oturum açılmıştır.

İki soru önergesi var okunacak.

3. — SORULAR VE CEVAPLAR

1. — Tekirdağ Milletvekili Rahmi Apak ve Bursa Milletvekili Muhittin Baha Pars'ın Bursa'da Havuzluparktaki yüzme havuzunun kapa-

tilması sebebinin aydınlatılması hakkında sözlü sorularına Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Dr. Sadi Kövük'un sözlü cevapları

B. M. Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıdaki sualime sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca Kamutayda cevap verilmesine müsaadenizi dilerim.

Yüzme havuzlarının gençliğin sağlık ve sporuna olan faydası malumdur. Bursa'da, bir yüzme havuzunun bakanlıkça kapatıldığını işittim. Sayın Bakan bu karara sevkeden sebepler nedir? aydınlatılmasını dilerim.

Tekirdağ Milletvekili
Rahmi Apak

Yüksek Başkanlığa

Çekirge'de Havuzluparktaki yüzme havuzunun istisnai bir muameleyle tâbi tutularak kapatılması emrinin verilmesinin sebebini Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından soruyorum. Aynı mevzu dair Rahmi Apak tarafından verilen taksir ile birlikte bu taksirin de cevaplandırılmasını dilerim.

20 . IV . 1945

Bursa Milletvekili
M. B. Pars

BASKAN — Söz Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanındır.

SAĞLIK ve SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. S. KONUK (Bursa) — Efendim, Sayın Milletvekillerinden Tekirdağ Milletvekili Rahmi Apak'la Sayın Bursa Milletvekili Muhittin Baha Pars'ın Bursa'da Çekirge'de Havuzlupark adıyla anılan bahçedeki havuzun bakanlık tarafından kapatılması esbabının neden ibaret olduğu soruluyor. Bu taksir iki tanedir. Birisi, doğrudan doğruya muamelenin istilzam ettiği şekli sormakta, bir tanesi de bunun içinde bir hususiyet aramaktadır. Binaenaleyh müsaadenizle birinci taksiri önce cevaplıyayım. Mevzu aynıdır amma cevap ötekinden basit olduğu için evvelâ buna cevap vermeliğim daha doğru olacaktır.

Bursa'daki yüzme havuzu 1940 senesinde işlemeye açılmıştır ve memlekette yeni yapılan bir iş olduğu için hakikaten iyi bir rağbet kazanarak gençliğin yüzme zevkini tatmin etmiştir. Bu havuz ilk açıldığı zamanlarda talihsizlik eseri olacak ki, - açılma tarihini pek iyi tesbit edemiyorum, yalnız muamele tarihi o zamandan başlıyor - bir müddet sonra Bursa'dan bir çocuk, sonra iki çocuk, 1942 senesinde de tekrar bir çocuk boğuluyor.

M. B. PARS (Bursa) — Olurya.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. S. Konuk (Devenla) — Bu boğulmaların tevali ve teakup etmesi Bursa'da halkı istikâya sevk ediyor. Bu şikâyetler vilâyete ve Belediyeğe kadar aksediyor. Belediye bu havuzun kurtarma bakımından vaziyetini tetkik için memurlarına emir veriyor. İşte emir verme tarihidir ki, Bursa Havuzluparktaki yüzme havuzu hakkındaki şikâyetin mebdaini teşkil ediyor. Bunların

tafsilatını diğer sayın arkadaşımın taksirine cevap olarak arzedeceğim için burada kısaca arzedeceğim. Bu tarihte başlıyan muamele tekemmül ediyor. Vekâlet muhtelif tarihlerde; 1944 yılının 5 nci ayına kadar vilâyete muhtelif emirler veriyor. İlk verdiği emir Havzada ki kurtarma vesaiti ile suyun evsafının tayini hakkındadır. Bunun için bir çok talimat gönderiyor ve emirler veriyor. Gönderilen talimatname ve emirler havuz sahibi tarafından maalesef ya kayıtsızlıkla karşılanıyor yahut böyle bir kayıtsızlıkla yerine getirilmesi gibi telâkki edilerek yerine getirilmiyor ve Vekâlet mütemadi taikbatan sonra, hiç bir şey yapılmamış olmasi dolayısıyla ki, Sağlık Bakanlığınız 22 Şubat 1945 de Bursa vilâyetine yazdığı bir emirle bu havuz hakkında beş senedenberi verilen talimat ve emirlerin ne şekilde tatbik edildiği ve havuzun sahibi tarafından tesisat yapıp yapılmadığı yapılmadı ise önümüzdeki mevsim için bu havuzun yüzme havuzu olarak kullanılmasına müsaade edilmeyeceği vilâyete yazıldı. Vilâyet ona göre tertibat alıyor, Vekâletin emrini sahibine bildiriyor, gelen cevap da mukni bulunmadığı için, hattâ mal sahibinin cevabı biraz da istihfâkâr bulunduğu için, diyorlar ki; ya bunları temin edin, yahut yüzme havuzunu vasfında bulunmadığı için kapatacağız. Rahmi Apak'a verilecek cevap bundan ibarettir?

Binaenaleyh, yapılan işler beş senedenberi, her türlü formaliteler halinde ve birçok istigal içerisinde her türlü iyiliği istihdaf etmesine rağmen karşılanamayan bir mevzuun kapatılması zarureti karşısında bulunarak neticeleniyor.

Aynı mevzu için olan sayın arkadaşımız Muhittin Baha Beyin ulan taksiri, en nihayet şahsın da kendilerini alâkadar ettiği için o alâkalarını da tatmin edebilecek şekilde yüksek huzurunuzda cevaplandırmayı doğru buluyorum. Daha hususiyet taşıdığı için bu suale ben de cevaplarımı daha derince ve yüksek huzurunuzu sıkımyacak şekilde arz etmeye çalışacağım.

Bu mevzuun evvelâ bir tarihçesini yapayım. Demincek dört tane ölüm vakasından bahsettim. Bu ölüm vakalarından maalesef üç tanesi rağbetin çok olduğu yılda olmuştur. Bir tanesi 1942 yılında olmuştur. Bunlardan birisi 3. VI. 1940. da Bursa'nın Filibos mahallesinden 1339 doğumlu Hayrettin Ersavaş boğularak ölmüştür. İkinci ve üçüncü vaka aynı günde ve aynı anda olmuştur.

Yine aynı günde yani 28. VII. 1940 da Bursa'nın Yahşibey mahallesinden Ali Ulvioglu 15 yaşında Turhan Boysan; bu iki çocuk da aynı gün ve aynı havuzda boğulmuşlardır. Bundan iki sene sonra, yani 12. VII. 1942 de Bursa'nın Velediver mahallesinde Nasuhpaşa hamamı sahibi Alioğlu 12 yaşında Haydar Sek-

senlik de boğulmuştur. Bu hâdisede adli kanaldan takibat yapılmışsa da bir mesuliyete bağlanamamış ve yalnız Nâsuhpaşa hamamı sahibî oğlu için tazminata karar almıştır.

Bunlardan ikinci ile üçüncünün aynı günde boğulmaları Dahiliyeye Emniyeti Umumiye kanaliyle bildirilen raporda, boğulmanın havuzun derin yerinde olup ancak havuzun kenarındaki pislik yüzünden çocukların daha derin yerlerde yüzerek havuzun dibinin görünmemesinden vukua gelmiştir. Sonra yine bu çocuklardan birinin babası olan o zaman sanatlar mektebi müdür muavini bulunan mustarip bir baba merhum Başvekil Refik Saydam'a; «bu havuz bir makteldir, memleketimiz için bir âfettir, bunu kapatınız» diye bir telgraf çekiyor.

Sağlık Bakanlığımız bu durum üzerine hem kazai, hem sihi bakımlardan araştırmalara el koymuş ve muameleye mebde olarak deminecek de arzettiğim gibi, Bursa Belediye Başkanının Belediye Encümenine 29 . IV . 1945 tarihinde verdiği raporla iş harekete geçmiştir.

Bu rapor 7 maddeliktir, birtakım kurtarma vasıtaları ile boğulanların ilk tedbirlerine yarıyacak ilâç ve personel istiyor. Bu rapor; belediye reisliğinden Bursa Sağlık Müdürlüğüne verilerek bunun hakkında ne gibi tedbir almak lâzımgeldiği soruluyor.

Bursa sağlık müdürü de bu raporla beraber kendi mütalâasını, bu iş için ilerde ne gibi takayüdat lâzımgeldiği ve ne gibi kuyudatı sıhhiyenin tatbiki icabettiğini Sağlık Bakanlığından soruyor.

Bu yazının tarihi 16 . 5 . 1941 dir. Yani bu muamelenin başlangıç tarihi 1941 senesinin ilk aylarında olmuştur. Yine Bursa Sıhhat Müdürlüğü tarafından vilâyet Hıfzıssıhha müessesesi meclisinde görüşülmek üzere belediye tarafından verilen dosya hakkında ne gibi direktifiniz var ve bunu önlemek için ne yapmak lâzımgelir emir verin diye dosyayı Sağlık Bakanlığımıza bir tezkere ile gönderiyorlar. 19 Haziran 1941 de bu dosya üzerine Vekâlet ne gibi tedbir alınacağını ve nelerin sağlanması icabedeceği hakkında fikir ve mütalâasını bildiriyor. Bunun üzerine Vilâyet Hıfzıssıhha Meclisi toplanıyor, kararını veriyor belediye de tatbikata geçiyor. Belediye heyeti sıhhiyesi 17 . VII . 1941 tarihli bir talimat ile işe el koyuyor. Bu talimat sağlık müdürlüğünün 28 . VIII . 1941 sayılı yazısıyla Sağlık Bakanlığına gönderiliyor. Sağlık bakanlığı bu talimatta mevcut maddelerin tatbikının kabil olduğunu, istenilen cihazların halen bulunamadığından, bülunsa da pahalı olduğundan bu cihazların yerine iyi, iş bilir bir sıhhat memurunun verilmesi teneffüsü sinai gibi işleri sağlayacaktır. Su miktarının ne kadar olduğu ve ne gibi bir cereyanda bulunduğu bakteriyolojik evsafı-

nın ne olduğunun bildirilmesini cevap olarak yazıyor. Bursa belediyesi bir talimatname yapıyor ve Vekâlete gönderiyorlar. Bakanlık muvafık görüyor. İlerde daha iyi tesatı yapılmak üzere bu tarzda işlenmesini muvafık görüyor. Bunun tarihi 10 . IX . 1941 dir.

Arkadaşlar; başınızı ağrıtmayım tekrar bir silsile muhaberat vardır. 18 . IX . 1941 de Vekâlet suyun evsafını soruyor, havuz ne kadar zamanda dolar ve ne kadar zamanda boşalır diyor. Sonra Vekâlet isteğine bir raporla, bakteriyolojik tahlil raporiyle cevap verilmesini sıhhat müdürlüğüne emrediyor. Vekâletin 29 . IX . 1941 de suyun evsafının bakteriyolojik tahlil raporiyle bildirilmesini isteyen yazıya 19 . VII . 1942 tarihine kadar 10 ay cevap gelmiyor, teahhür ediyor: Ne oldu bu iş diye Bakanlık ora sağlık müdürlüğüne soruyor. On ay sonra oraca işleniyor ve takip de iki seneyi buluyor. Bu tekide 9 . IX . 1942 de yine 1,5 aylık bir müddetten sonra ora sağlık müdürü hastahane bakteriyoloğunun mezum olduğunu ve bu tahlilin yapılmadığını ve geldiğinde tahlilin yapılacağını söylüyor. Bu suretle de bir sene gecikme oluyor. Bu gecikme üzerine Bakanlık sağlık müdürünün vazifesini lâyıki vehile yapmadığına ve tahlilin derhal İstanbul'daki bakteriyolojihane de yaptırılarak gönderilmesini emrediyor. Sağlık müdürü Bursa Bakteriyolojihanesinde yapılan tahlilin neticesini gönderiyor. Bu tahlil alimantasyon membarında litrede 400, havuzun içinde ve altında ve üstünde litresinde 30 bin kolibasil tesbit ediliyor. Halbuki gerek tıb mevzuatının ve gerek Sağlık Bakanlığının kendi uzmanlarının fikir ve kanaatine bu gibi havuzların litresinde ancak 40 ile 30 000 atasındaki büyük farkı, sağlık bakımından havuza giren fertler üzerinde ne gibi tesirler yapacağını hekim arkadaşlarımız pek güzel takdir buyururlar.

Bu tehlikeli telâkki edilecek, hatta çok tehlikeli telakki edilecek durum üzerine Sağlık Bakanlığımız harekete geçiyor ve katıyetle emir veriyor. Bu rapora göre sağlık bakımından endişeli olduğu muhakkak olan durumu bildiren ve 4 madde üzerinde 12 suali taşıyan bir talimatnameyi Bursa sağlık müdürlüğüne behemehal tatbik edilmek üzere gönderiyor. Müsaade ederseniz bu talimatnameyi okuyayım, entere-sandır, (Hacet yok sesleri, okuyunuz sesleri).

Okuyayım efendim: Bu talimatname: «A - Havuzu tağdiye eden suyun membar nerededir? ve havuza ne kadar uzaklıktadır? bir.

2 — Bu suyun kapitaj derinliği ne kadardır? Suyun tağdiye havzasında bu kapitaj yerini kirlenmeyi icabettirecek bir sebep var mıdır? Kapitaj edilen su nasıl bir mecrâ ile sevkedilmektedir? Bu esnada suyun televvüse mâruz kalması ihtimali var mıdır?

5 — Bu suyun havuza akan miktarı saniyede kaç litredir?

V. 1. — Yüzme havuzunun aldığı su miktarı hacmi itibarıyla kaç metre mikabıdır ve havuzun sathı kaç metre murabbaıdır?

2. — Havuzun kullanılmış suları dışarıya nerelerden ve kaç delikten sevkedilmektedir?

3. — Gelen ve giden suya pazaran havuzun muhteviyatı günde kaç defa değiştirilmekte veya hiç değiştirilmemekte midir?

4. — Havuzun en çukur yerlerinde suların boşaltılması için tertibat var mıdır ve havuzun suyu ne kadar fasla ile boşaltılmaktadır? Bu esnada havuzun dezenfekte edilmesi için tertibat var mıdır?

Havuzun cidarı hangi maddeden yapılmıştır? Yüzücüler için duş ve abdesthane var mıdır, kaç tanedir?

Vekâlet bunu soruyor, vilâyet sağlık müdürlüğünden sağlık müdürlüğüne 12 . II . 1940 da bu sualleri yazıyor, cevabı yine gecikiyor. (Ne kadar gecikiyor sesleri). Yine Bursa'da kalıyor bu sualler. Bunun üzerine vekâlet 4 Kânunusani 1943 de tekrar bunları tekd ediyor. Bu tektikten sonra 21 . I . 1943 de gelen ve havuzun krokiyi ile havuz ve su hakkında belediye hekimi, hâstane bakteriyoloğu, Hükümet tabibi, belediye başmühendisi ve Nafia Şular idaresi başmühendisi tarafından müştereken verilen bir rapor 10 . I . 1943 tarihli rapor Vekâlete gönderiliyor. Bu krokiyi vekâlet havuzun yapış tarzını ve diğer bütün hıfzıssıhha eserlerinde gösterilen şekillerin dışında buluyor, itiraz ediyor. Evvelâ suyun geliş miktarını gösteren bir rapor vardır. Rapor biraz uzundur. Hulâsa edeyim, yahut da aynen okumak da mümkündür. (Hulâsa sesleri). Bazı noktaları belirtmek daha iyi olur.

Mesela su ne kadar geliyor diyoruz. Havuzun sathı 1900 küsur metre karedir. Hacmi de 3 300 küsur metre küptür. Rapora bakmadan söylüyorum, sizi yormayım diye, söylediğim rakamlar tahmini değildir, bu arzettiklerim ufak farklarla. Buna göre bu havuzun emsali olan beynelmîlel havuzların evsafını haiz olabilmesi için, gelen su miktarının ve giderin yani havuzun boşalma müddeti bu gibi havuzlarda boşalıp dolma müddeti 6 ilâ 12 saat olarak tahdit edilmiştir. Halbuki böyle büyük bir imtreküp hacmi taşıyan bir havuza gelen suyun miktarı saniyede 5 litreye birkaç daküsyra çıkıyor. Böyle gelen bir su ile havuzu ne temiz tutmak ve ne de televvüsü mendecek bir vasıta da yoktur. Yani dezenfekte yapılacak hiç bir tertibatı haiz değildir. Bu havuzun boşalma ve doldurma müddeti nedir diye Sağlık Bakanlığı sordu. Yine raporlarında bu havuzun muayyen olarak boşalma müddetininin 11 saat 40 dakika ve doldurma müddetininin de yedi gün sekiz saat olduğunu bu heyet tesbit etmiştir. Şu halde 7 gün müddete dolan bir havuz, bir günde de boşaldığına göre, şöyle böyle, bir hafta müddetle havuzun dolması ve ondan sonra da tekrar hizmete arz edilmesi lâzımgelir. Bu işin

bu suretle tabii imkân yoktur. Buna karşılık Bakanlık diyor ki bu suyu temizlettirin, hiç olmazsa bu kadar müleyyes bir halde ipor yaparken sıhhati tehdit edecek duruma yer vermemek için bu su temizliği olsun arttırın ki boşalma ve dolma müddeti bu suretle 8, 5 güne inmek mümkün olsun. Bu da kâfi değildir. Elimizdeki mevzuat ve bu işlerin ihtiya etmesi lâzımgelen evsaf bakımında hiç bir kıymeti fenniye taşınmamış olmasına rağmen, bu imkânsızlık ve bu işin ilk tesisinde halka bir güzellik verilebilir ümidiyle hususi teşebbüs bir fedakârlık yapıyor, diye Vekâlet anek yardımcı olarak bu işi kucaklıyor.

Raporlarla teyit edilen ve Bakanlığımızla izalesi istenen bu durum üzerine mal sahibi tarafından verilen cevap, Bursa'nın bütün sularını toplasak buna yine imkân olmayacaktır, bunu ısrarla isterseniz ya kapatayım yahut Bakanlığa vereyim siz doldurun. Diye bir istida veriyor.

Bakanlık bu işi âmmeye arz ederken, sahibinden bir takım külfetlere katlanmasını tabiiyle istiyor. Ve nihayet 40 dakika ötede denizi olan bir yerde ne bahasına olursa olsun ve her ne şekilde bulursa bulunsun böyle bir eğlene yerinin lüzumuna da mutlaka kani olmuyoruz. Sağlık Bakanlığı kani olmuyor. Bu muamele 1942 senesinde oluyor. Bundan kastım iş hemen takip edilmiş değildir. Teselsül ile devren yürüyen bu muamelenin bugün huzurunuzda gelen son şeklidir. Takip muhtelif fasılalar arz ediyor. Bursa'da bu muameleler mahallinde çok alakonulmuş, bekletilmiştir ve bakanlık sıhhati umumiye namına istediğini tâtbiik imkânına kavuşmamıştır. Yine bu isteği tekrarlayan ikinci bir istida mal sahibi tarafından 5 Mayıs 1943 de bakanlığa veriliyor; havuza yakın yerlerde fukara hamamı ve fukara çamaşırhanesi için akıtılmakta olan suyun bir kısmını onlara bırakıyor artanı bana verin, bunu temin edin diye bir istekte bulunuyor. Bakanlık bu isteği hüsnü telâkki ediyor. Evkafa ait olan bu suyun bedeli mukabilinde havuz sahibine verilmesi için bir tezkere yazılıyor. Fakat hususi şartlarla âmme hizmetine ayrılmış olan suyu Evkaf vermeğe muktedir olmadığından tabii neticesiz kalıyor ve bunlar ayrı ayrı hem ile hem de mal sahibi olan Sayın Bursa Milletvekili Muhiddin Baha Pars'a bakanlıktan bildiriliyor.

İş bu vaziyette iken yani su istenmiş yerilmemiş vaziyette iken muamele yine imkân uğruyor. Sağlık Bakanlığı Bursa vilâyetinin 10 . III . 1943 tarihinde karşılık olarak yazdığı tezkereye o tarihten sekiz buçuk ay sonra yani 27 . IV . 1944 de bu kadar geçiken bu işin ne halde bulunduğu ve bu suyun sıhhi bir hale getirilmesi için ne yapılması lâzım geldiği ve ne temin edildiği tekrar soruluyor. 27 . IV . 1944 yani havuza girme mevsminin yaklaştığı sırada yine nazarı dikkati celbediyor. Bu yazıya Bursa vilâyeti 29 Mayıs 1944 de verdiği cevapta her şeyin olduğu gibi bulunduğunu ve yalnız havuza gelen

suyun bir font boru ile sevkedilmiş olduğunu yazıyor. Evvelce vekâlet tarafından istenilen soyunma yerleri, duş mahalleri vesaire üzerinde hiçbir kıymet verilmiyor. Bu iş üzerine ve daha bundan evvel Sıhhat Vekâletinin Bursa'dan gelen mufassal rapor üzerine verdiği talimatta rapora göre yapılmasını istediği şartlar vardır.

Verdiği talimatta Bakanlık diyor ki, havuza girenlerin, havuz için müracaat edenlerin adedi havuz, mesahai sathiyesinin mecmuunda iki metre kareye bir adam isabet edecek şekilde tanzim edilir. Bunları mahsus izah ediyorum. Çünkü arkadaşımızın alâkası bunları daha iyi muhakeme etmek fırsatını kendisine vermedi. İki metre kareye bir adam diyor. Fakat hangi şartla? Hiç olmazsa Havuza üç misli su gelmesi ve havuzdaki bu kolibasik membainin izale edilmesi şartıyla, yani havuzun suyu sıhhi bir su kabul edilmek şartıyla. Hatta havuzun suyu içme suyu vasfında olacaktır kaydı da bulunduğu göre bu takdirde iki metre kareye bir adam isabet edecek surette hareket edilecektir. Yani bu su orayı temizliyecek, o şartla. Sonra bu havuza girenlerin havuzu ikinci defa telvis etmemeleri için idrar yapmalarını temin edecek tesisat yapılması ve idrardan sonra havuza pis girilmemek için herhangi medeni memlekette olduğu gibi cebri bir duş yeri, yıkanma yeri, yani fenni bir pasajdan ve duştan geçtikten sonra hususî ilâçlarla dezenfektan su taşıyan bir yoldan geçerek ayaklarının yıkanması ve ondan sonra havuza öyle girilmesi lâzımgelir. Bu şartlarla, havuz suyunun gayet iyi olması şartıyla yapılacak amma böyle evsaktaki havuzda değil.

Üçüncü şartta bu havuzun muntazam faslalarla boşaltılıp temizlenmesinden başka her sene de kireç kaymağı ile cidarlarının badana edilmesi lâzımgeldiği emredilmektedir. Bu talimatname vilâyet kanaliyle kıymetli arkadaşım Muhittin Baha Pars'a bildiriliyor. Fakat arkadaşımız bunu iyi karşılamıyor, bir takım pek haklı olmıyan hislere kapılıyor ve Vekâlet'in bu isteğini yerine getirmemesi için yazı ile, teşebbüsle hulâsa ne yapmak lâzımgelirse hiç birisini geri bırakmıyor. İşte bu gördüğümüz tomarlar senelerdenberi bu isteğin yerine getirilmemesi için bu isteğin doğru olmadığı ve şartların behemehal yerine getirilmesinin icabettiğini senelerdenberi kayıt ve tebliğ eden kâğıtların kendileri ve suretleridir.

Bu hâdise böyle geçiyor ve yalnız bütüp, bu isteklere nazaran yapılan iş, soyunma yerleri haraptır, abdesane haraptır, ileride tamir edileceği ve saire kaydından sonra, ancak gelen suyun demir boruya alınmasından ibaret bir şeydir.

Yine bir mevsim takarrüp ediyor yani 29 mayıs 1944 den sonra 22 şubat 1945 yeni havuz

mevsimi başlıyor. Vekâlet yine ciddi ve sistematikman harekete geçiyor, memleketteki gider bu vasıftaki havuzlarla beraber.

23 Şubat 1945 de Vekâlet'in Bursa vilâyetine yazdığı yazıyı okumak zorundayım.

Çünkü, belki fevranlara, yahut da elde olmayan bir şey ile, doğru olmayan bir isnat karşısında olduğum içindir ki, bu yazıyı okumak zorundayım.

22 Şubat 1945 tarihli Sağlık Bakanlığının Bursa vilâyetine yazdığı tezkerenin sureti. Çok rica ediyorum, sıkıyorum yüksek huzurunuzu, fakat memlekette hakikaten mühim bir mevzudur. İtina ile dinlemeğe ve kıymet verilmeğe değer bir mevzudur. Lûtfedip rahatsız etmiş olmamı bağışlamanızı rica ediyorum. (Hayhay, dinliyoruz sesleri).

22 Şubat 1945

Bursa Valiliğine

Karşılık : Sıhhat ve İctimai Muavenet Müdürlüğü sözü ile gelen 29 . V . 1944 tarih ve 1804/511 sayılı yazıya.

Bursa'nın Çekirge mevkiinde bulunan (Havuzlupark) taki havuzun yüzmeye tahsis edilebilmesi için 2 Mart 1943 tarih ve 3239 sayılı yazımızla sağlanmasına lüzüm gösterilmiş olan hususlardan halen hangilerinin temin ve ikmal edilmiş olduğunun incelenip araştırılarak bildirilmesini ve yüzücülerin sağlığını güven altına alacak olan yukarıda tarih ve sayılı yazılı yazımızda bildirilmiş bulunan tedbirler tamamen sağlanmadığı takdirde burasının yüzmeye havuzu olarak kullanılmasına müsaade edilemeyeceğinin kesin olarak ilgililere tebliğini ve sonucundan Bakanlığımıza haber verilmesini önemle rica ederim.

Sıhhat ve İctimai Muavenet
Bakanı yerine Müsteşar

Bu yazı Bakanlık Müsteşarının imzasıyla gitmiştir. Bursa vilâyeti buna cevap veriyor. Cevap tarihi 16 . II . 1945 dir. Yani ondan 22, 23 gün sonra.

Sıhhat ve İctimai Muavenet Bakanlığına
22 . II . 1945 tarihli ve 132/2893 hıfzıssıhha numaralı emri devletlerine karşılıktır.

Bursanın Çekirge mevkiindeki Havuzlupark hakkında 14 . II . 1942 tarihli ve 1042/19118 hıfzıssıhha numaralı emri devletlerinize tevfi kan belediye baştabibi, hastane bakteriyoloğu, merkez Hükümet tabibi, belediye başmühendisi ve Nafia sular idaresi mühendislerinden mürekkep teşkil edilmiş olan heyetin mahallinde yaptıkları tetkikat üzerine tanzim ettikleri 30 . XII . 1942 tarihli rapor ile buna bağlı krokinin tasdikli suretleri 16 . I . 1943 tarihli ve 50/179 sıhhat müdürlüğü numaralı yazıya ilisk olarak takdim kılınmıştır.

Bunun üzerine makamı devletlerinden verilen 2. III. 1943 tarihli ve 212/3239 hıfzıssıhha numaralı yüksek emirlerinizde altı maddede hülâsa edilen yapılması muktazi bu tebliğin Havuzlupark sahibine bildirilmesi ve tatbiki hususu da 18. V. 1943 tarihli ve 180/1596 sıhhat numaralı yazı ile belediye riyasetine tebliğ olunmuş ve tebliğin yapıldığı ve takip edildiği mezkûr riyasetin 13. V. 1943 tarihli ve 188 numaralı cevabi yazısı ile bildirilmiş ise de bunların hiç birisinin tatbik edilmediği, yalnız membadan havuza kadar gelen su mecrasının font demir borular içerisine alınmış olduğu anlaşılmış bulunduğu 29. V. 1944 tarihli ve 1804/511 sıhhat numaralı yazımız ile tekrar yüksek makamınıza arz olunmuştur.

Bu kere alınan ve tarih numarası yazımızın başında yazılı ve yüksek emirleri üzerine belediye icabeden tebliğat yapılmıştır. Tekrar vâkı tetkikte, tatbikinın sureti katiyede matlup olan altı maddenin yalnız birisinin (membadan havuza kadar olan su mecrasına demir boru döşendiği) yapıldığı, diğer hususların yapılmamış ve bilhassa su miktarı hiç çoğaltılmamıştır. Ahşap kısmın da çürümüş olduğu duş mahalleri ile apdesthanelerin gayrikâfi bulunduğu bu kere de teftiş yapan ve bir sureti musaddakası ilişik olan raporda zikredilmiştir.

12 saatte boşalan ve fakat yedi sekiz günde dolan ve içerisinde günde yüzlerce insan yüzen bir yüzme havuzunun; ne derece temiz kalacağı ve ne derece televvüs edeceği ve sık sık suyun değiştirilmesine ne derece imkân bulunacağı takdir buyurulacak olan bu havuzun durumu esasen zatı devletlerince de tamamen malumdur.

Binaenaleyh bu defaki 22. II. 1945 tarihli ve 132/2893 hıfzıssıhha numaralı emirlerinin havuz sahibine tebliği belediyeye yazılmıştır.

Neticenin ayrıca bildireceğini saygularım ile arz ederim.

Bursa Valisi
İmza

Şimdi arkadaşlar bu yazı bendenizin vazifedar olduğum zaman yazılmıştır. Bundan evvel kendisinden süyün arttırılması ve ona göre icabeden tertibatın alınması istenmiş, havuz sahibi bunu Devletten iş isteyen bir vatandaş telâkki ettiğimize göre tuhaf bir nesyonla 10.IV. 1943 te de bir istida ile verdiği cevap gibi bir cevap vermiştir. Bu istidada verilen direktiflerin gayrikâbili icra olduğunu bunların yapılması kabil olmadığını bildirirken sanki orada bir âbrihayat varmış ve sanki bu havuzda milletin selâmeti varmış gibi, bu vatandaş Devlet makamına bir istida değil direktifler vermektedir. Aynı istidaya benzer bir istida da 1943 de Bursa valiliğine verilmiştir. Bunda da deniliyor ki, bu işleri düzeltirim amma ben bu işleri doğru bulmuyorum ve Bakanlığın isteginin yerinde

bulunmadığını isbat etmek hakkını muhafaza ediyorum. İstidanın hülâsası budur. Bu defa aynı şey tekrâr etti ve Vekâletin isteği havuz sahibine tebliğ ediliyor. Havuz sahibi Vekâlete gönderilmek üzere vilâyete bir istida veriyor. Bu istida hakikaten enteresandır. Arkadaşımız ihtimal ki haklıdır, fakat ne yapalım ki sağlığın korunması bakımından Bakanlığın yüklediği millet vazifesi bu istidayı lâıyk olduğu vehile karşılamaya imkân bulmuyor. Gerek millî ve gerek cihandaki kabul edilmiş hıfzıssıhha icapları böyle bir arzuyu tahakkuk ettirmek imkânını Sağlık Bakanlığında almış bulunuyor. İstida şudur okuyorum : Bursa Valiliğine Havuzlupark'ın sıhhi durumuna ait 1. III. 1945 tarihli yazıyı 18. III. 1945 de aldım, Vekil olur olmaz iki sene evvel cevabı verilmiş bir hususî talimatnameyi ki, o cevap 1943 ve 1944 deki arzettiğim istidalarıdır. Yani cevap verilmekle bir Devlet muamelesini durdurmaya kâfi sebep ihdas edildiğini bu istidadan öğreniyorum.

«Talimatnameyi hayata kavuşturarak Bursalıların sıhhatiyle herşeyden evvel alâkadâr olduğunu gösteren yeni Sıhhat Vekiline Bursalıların namına teşekkür etmeyi bir vazife - bu istidadır efendim - kendisi yalnız Bursalıların değil, bütün vatandaşların sıhhatini korumakla mükellef olduğundan aşağıdaki maddeleri hatırlatmak ta bir borçtur :

A) Kesin olarak kapatılmak istenilen yüzme havuzu Türkiye'deki bütün emsalinden daha sıhhidir. Daimî cereyanı itibariyle ve girenlerin adedine nispetle su geliri Karadeniz, Gençlik parkı, Adana havuzlarına ve diğerlerine nazaran 3 - 5 misli fazladır.»

Uzatmamak için arada fasıla vereyim. Bu havuza gelen su saniyede beş litre, yüz küsur santilitredir. Halbuki Karadeniz havuzuna saniyede giren su bugün 50 litredir ve yanındaki emniyet tertibatıyla yarın işlediği zaman 100 litreye iblâğ edilebilir. Demek ki fark çok büyüktür. Bunları tetkik etmiyebilirler, mazurdurlar. İş yalnız kendi cephelerinden görmele ri tabii olduğu için bunu not olarak arz ediyorum.

B) Diğer havuzlara gelen sular esasından şüpheli olduğu halde bu havuzun suyu on metre gibi az bir mesafeden sıcak ve termal membadan gelmektedir. Bu itibarla mühim şifa hassası da vardır.

C - Memlekete bir hizmet gayesiyle yaptığımız ve yaptırdığımız çoktan peşiman olduğum havuz ehemmiyetsiz sebeplerle kapatılacaksa daha evvel diğerlerinin kapatılması, İstanbul'da lâğumlarla karşıklı deniz sularında yüzmenin menedilmesi lazımdır. İstidasını arz ediyorum.

D - Bursa'da Çelikpalas ve Kaplıca havuzlarından her birinde yüzenlerin adedi kapatılmak istenilen havuzda yüzenlerin adedinden fazla

ve yine bu havuzun ismi geçenlerden üç yüz kerre büyük olduğunu ve diğer banyoların ve su yollarının sıhhi vaziyetiyle kıyas edilemeyecek kadar mükemmel bulunduğunu ise vilâyet makamı herkesten iyi bilir. Boşalttığı miktarı da yedi gün, sekiz saatte dolduruyor, 11 saat 45 dakikada boşaltıyor. Çelikpalasa'ya gelen su havuzunu beş altı saatte dolduruyor, hacmine göre demek günde beş altı defa devir ediyor. Bu havuz böyle devir ediyor. Eski kaplıcanın ve en fenası 6 - 8 saatte doldurup boşaltıyor. Su banyoları işi yüzme havuzu değildir, bununla kıyas yapmak doğru olmaz. Arkadaşıma tavsiye ederim. Onlar başka bu başka bir mevzudur.

İstida sahibi « Bu mukaddemeden sonra ta'limatnamenin altıncı maddesine geçiyorum.

1. Suyun üç misli artırılması;

A. C. — Çelikpalas, eski ve yeni kaplıcaların diğer hamamlara ve harice akan bütün Bursa sıcak sularını almak elimde olsa bile havuzlu parktaki suyun üç mislini elde edemeyeceğim gibi Çekirge'ye gelen şehir suyu, halk susuz bırakılarak bana verilse dahi istenilen su temin olunamaz.

C. — Ne yapalım yani, bir mecburiyeti hayatiye midir? Brakalım mı lâğım suyunu mı girsin millet?

« Sıhhiye Vekâleti bu imkânsızlığa bir çare bulur ve bana gösterirse Vekâlete ait bütün işleri halledebileceğinden emin olabiliriz...». İstida bu.

İstida; « Su miktarının böyle mübalâğalı derecede istenilmesinin sebebini bir türlü anlamadığım için ve havuzda yüzenlerin adediyle bildirilmesini Vekâletten istiyorum ».

Bu da cevaptır:

« 2. Membedan havuza boru.

C. 2. Bursa'da bütün sular künklerden geçer ve kilometrelerce mesafeye giderken Havuzluparkın 10 metreden gelen suyu hakkında bu istisnai muamele teessürümceptir. Belediye doktorluğu bu cihetin sıhhi olduğunu pekiyi bildirdiği için bu madde olsun kapanmıştır».

Fakat Bursa'daki su şebekesi iki tanedir. biri eski tiptir ve ancak bostanları sular. Diğer künkten geemez. Bursa'da su evlere iki şebeke ile verilir. Birisi; bostanları, bahçeleri sulamak için verilen sudur ki acı bir sudur. Bir tanesi de Gökdere suyudur ve hepsi demir borularla geçer. Tevziat bu suretle yapılır. Ama bu suyun temiz bir su olduğunu iddia edecek değilim. Bu yapılmıştır. Fakat Havuzlupark suyu tahlilde yine ağızda 400 kilo ve havuzda 30 000 kilo vermiştir. Halbuki mevzuat 40 kiloya müsaade ediyor. Biz nasıl bu suya müsaadekâr olabiliriz. Bu yapılınsın demek, bilhassa doktor olmak sıfatıyla çok güçtür. Bunun için kapanmıştır. (Kâfi sesleri).

Üçüncü suala cevap: beher yüzücüye iki metre murabbaı yer. Bu iş orada yüzmeye gelenlerin

bu sahaya kaç kişi almabileceğini tesbit içindir. Yoksa bin kişiyi birden havuza alacak mânasına değildir, buna verilen cevap: Bakanlığın bu hesabı yalnız yapılmış olacaktır. Bu şartla herhangi bir havuzda yüzme imkânı kalmaz. İki metrede bir yüzücüye çarpılırsa nasıl yüzülebilir. Balık istifi tâbiri bile yüzülecek havuzun feci vaziyetini ifade edemez. Çok doğru. Anladıkları mânada çok doğru amma, öyle değil. Park havuzun bu husustaki durumuna gelince, bu havuza âdi günlerde 20 - 30, pazar günleri 150 - 300 kişi girer. Şu halde havuz rağbette değildir. Neye bu kadar üstüne düşüyorlar? «Havuzun mesahai sathiyesi 2. bin metre murabbar olduğuna göre, Vekâletin hesabınca bin kişinin yüzmesine müsaittir. Binaenaleyh bu cihetten bir kusur ve noksan atfına imkân yoktur» kendi telâkkilerine göre doğru amma bizim için doğru değil.

«4 - Duş ve apteshanelerin 5 misline çıkarılması».

Cevap: Duş ve apteshanelerin adedini arttırmak, fazla olarak soyunma yerlerini tamir etmek esasen mukarrerdir.

Yüzücülere zorla ve mutlaka idrar yaptırmak meselei mühimmesine gelince; (Gülüşmeler) Yüzücüleri araba beygirleri gibi zorla bu fiili tabiiye sevk etmek mümkün değildir. Sıhhat Vekâleti bu işi zorla gördürmek vazifesiyle mükellef birini gönderirse bu cihetten de umumî sıhhat namına bir hizmet ifa etmiş olur.»

İşini takip eden bir vatandaş bir Devlet Makamına bu tarzda bir ifade ile istida vermektedir.

«5 - Senede bir defa kireçle fırçalamak;»

Cevap: Bu iş senede bir değil ayda ve hattâ 15 günde bir yapılmaktadır.

Havuzun bugünkü vaziyetini tesbit eden rapor buradadır. Havuzun sathı dibi görünemeyecek kadar mülevves olduğu raporda yazılıdır. Biz kireç kaymağıyla bir kere fırçalanmasını, hiç olmazsa haftada bir defa boşaltılıp yıkanmasını istiyoruz. Halbuki bu havuz 7 gün sekiz saatte doluyor, 12 saatte boşalıyor.

Binaenaleyh yapmak hakkıdır ve imkânı da yoktur başka tedbirler alabilir. «Haftada iki defa bakteriyolojik muayene» Biz bunu yapmak ve yaptırmakla muvazzafız. Kanun bunu istiyor.

«Cevap 6 - Diğer vilâyetlerdeki havuzlarda da aynı kontrol yapılmak ve müsavi muamele görmek şartıyla en sonra kapanacak havuz kesin olarak kapatılması bahis mevzuu olan Çekirgedeki havuzdur.» Bu olamaz diye eski mecellede hatırımda kaldığına göre, bir tâbir vardır «Bu cevapla maddeler bittiğinden benim için aşağıdaki talebin ehemmiyetle nazarı dikkate alınmasını istemek kalıyor. 4 sene evvel Türkiye yüzme birincilikleri Bursa'da yapılsın diye beş bin lira sarfederek bir atlama havuzu ve kulesi yaptırmıştım. Bu senede Türkiye yüzme birinciliklerinin Bursa'da

Havuzluparkta yapılması Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğünce kararlaştırılmıştı. Bunun için yine 3 - 4 bin lira sarfetmek, havuzda tadilat yapmak lâzımgelir. Boş yere masrafa girmemek için Sıhhiye Vekâleti havuzu ihsas ettiği vehile kesin olarak kapamaya karar veriyse bunu hemen yapmalıdır. Bu cevabın aynen hemen Vekâlete gönderilmesini saygı ile dilerim.»

Bu cevap bize gelirken Sayın Milletvekili Muhittin Baha Pars Vekâleti teşrif ediyorlar, Vekâlete ikinci bir istida veriyorlar. Bu istidada diyorlar ki, (15 günde bir boşaltılıp yeniden doldurulan ve bu müddet zarfında beş kere doldurulacak miktarda daimî surette akar suyu bulunan bir havuzda yüzücü başına ne kadar metre küp su bulunmasının bildirilmesini dilerim.) Hemen kendisine cevap verdik. Kendisi 25. III. 1945 te istidasını veriyor; biz 26. III. 1945 te cevap veriyoruz.

Yüzme havuzları hakkında.

M. Baha Pars;

Çekirgedeki Havuzlupark sahibi

Park sineması
Ankara

26. III. 1945 tarihli dilekçenize karşılıktır:

Esas itibariyle yüzme havuzlarının klorlanmak suretiyle muameleye tâbi tutulması lâzımdır. Daimî cereyanlı tipteki havuzlara verilen tağdiye suyu, havuz suyunu 8 - 12 saatte değiştirebilecek miktarda olmalıdır. Bu müddet en müsait şartlar içinde bile âzami 24 saati geçmemelidir. Bu bakımdan dilekçede bahsi geçen evsaktaki bir havuz esasen yüzme havuzu olarak gerekli vasfı haiz bulunmamaktadır.

Bir yüzme havuzundaki su devamlı olarak litrede 0,4 - 0,6 miligram klor bulunacak şekilde klorlandığı takdirde yüzücü başına yarım saat zarfında 200 litrelik bir ceryan temin edilmelidir. (Bundan maksat yüzücü başına standart kabul edilen yarım saatlik yüzme müddeti zarfında havuzda kâfi derecede klorlanmış 200 litre tağdiye suyu girip çıkacaktır.) Ancak bu esas dahi âzami bir günde boşalacak vasıftaki bir yüzme havuzu için müteberdir.

Kâfi bir dilüsyon temin edilemeyen bir yüzme havuzunun klorlanmadan kullanılması hıfzıssıhha bakımından kabul edilemez.

Suyunda kâfi klor bulunmayan (Bilhassa dilekçede tebarüz ettirilen şekilde üç günde bir ancak suyunu devredebilen) bir havuzda yüzücü başına hesaplanacak su sarfiyatı için bir standart kabul ve ihdasına imkân yoktur. Ancak sıkı bakteriyolojik kontrol neticesinde böyle bir havuzun emniyetle alabileceği yüzücü adedinin tesbit edilebileceği bildirilir.

Sıhhat ve İctimai Muavenet
Bakanı yerine Müsteşar

Bu demince okuduğum, Sayın Milletvekili Muhittin Baha'ya ait olan istida vilâyetten bize gönderiliyor, biz de Bursa Valiliğine bu istida üzerine bir yazı yazıyoruz. Çok ta'ciz ettim, af buyurun, hakikatı yüksek nazarınıza arz etmeğe mecburum (Dinliyoruz, devam edin sesleri). Bu yazıyı okuyorum:

Bursa Valiliğine

Karşılık: Sıhhat ve İctimai Muavenet Müdürlüğü sözü ile gelen 20. III. 1945 tarih ve 943/259 sayılı yazıya.

Bursa'nın Çekirge mevkiindeki Havuzlupark sahibi tarafından Bakanlığımıza gönderilmek üzere makamımıza verilmiş olan 20. III. 1945 tarihli dilekçe incelendi.

Halk sağlığının korunması bakımından Bakanlığımızca hassasiyetle üzerinde durulmakta olan Çekirge havuzunun bugünkü gayrisıhhi durumundan kurtarılarak fennî ve sıhhi şartlara intibakı zarureti yolunda şimdiye kadar vâkı olan tebliğlerimiz havuz sahibi tarafından ileri sürülen indî mülâhaza ve tefsirlerle tatbik mevkiine getirilmemiş bulunmaktadır.

Dilekçe sahibinin Bakanlığımıza doğrudan doğruya verdiği 26. III. 1945 tarihli dilekçesine de fennî ve yapılması zaruri şartların behemehal ve noksansız olarak temininin icab etmekte olduğu cevabı verilmiştir.

Bu defaki dilekçede ileri sürülen mülâhaza ve mütalâalar yerine getirilmesi lüzumlu olan sıhhi şartların tatbikini geciktirmeyi icab ettirecek bir mahiyet arz etmediğine göre, verilen talimatın tamamen tatbikından başka yapılacak bir muamele bulunmadığının; gerekli sıhhi şartların noksansız temin ve tatbiki anına kadar bu yerin yüzme havuzu olarak kullanılmasına müsaade edilmesine imkân bulunmadığı gibi bunun ve civarının lüzumsuz bir su birikintisi halinde ipkısına da cevaz verilemeyeceğinin ve ancak bir defa için yüzme müsabakalarına tahsisi istenildiği takdirde, tamamen boşaltılıp fennî şekilde temizlik yapıldıktan sonra tekrar doldurulup kimse girmeden müsabakaya tahsisine müsaade edilebileceğinin ve müsabakadan sonra da derhal tahliyesi icab ettiğinin dilekçe sahibine bildirilmesini rica ederim.

Sıhhat ve İctimai Muavenet
Bakanı yerine Müsteşar

En son vekâletin Bursa'ya verdiği emir de budur (Kâfi sesleri). Bunun üzerine Bursa Üçüncü Noterliğinden Sağlık Bakanlığımıza yine Bursa'daki havuz sahibi Sayın Milletvekili Baha Pars'ın bir protestosu gelmişti. Bu protesto, Bakanlığımızca hakikaten çok incitecek mahiyette olduğu için onu da huzurunuzda okumaklığımıza müsaadelerinizi ve sayın arkadaşımızın da hususi bir endişeyi takip edenin hangi taraf olduğu üzerinde kendilerine iyi bir kanaat verici vesika olduğu

için okuyacağım (Okuyun sesleri).

Keşideci: Muhittin Baha Pars. Mevcut diğer formalite yazılarından sonra protesto şu şekilde devam ediyor:

Çekirge'de 8 senedenberi Bursa'nın sıhhat ve zevkine ve spor hayatına büyük faydaları olduğu herkesçe kabul edilmiş olan Havuzlupark'ın havuzunda yüzmek Sıhhat Vekilligince menedilmiştir. Verdiğim istidada da bildirdiğim veçhile şartların ikisi, tatbiki hiçbir kuvvet tarafından temin edilemeyecek imkânsız şeylerdir.

Bunların tatbikında ısrar ve bu muamelenin yalnız Çekirge'deki havuza hasredilmesi ve iki sene evvel cevabı verilmiş hususi bir talimatnamenin vekâlet makamına geçer geçmez vekil tarafından canlandırılması hence ve birçoklarının malûm bir kin ve garezle hareket edildiğine şüphe bırakmamaktadır. Böyle haksız bir muamelenin icrasına kim cüret ediyorsa onun aksi tesirini göreceğinden şüphe yoktur.

Havuzlupark 29 Nisanda açılacaktır. Eğer o zamana kadar bu haksız muamele ıslah edilip havuzun açılmasına müsaade edilmez veya sıhhi şartları istisnasız olarak sözü geçen havuzdan çok fena olan Karadeniz, Gençlikparkı, Yalova ve diğer bütün yüzme havuzları ve bütün kaplıcalar aynı şarta ve muameleye tâbi tutulmazsa bunu vekilin şahsi husumetinden gelen cüretkârane bir taarruz addederek bu hususta icabeden her kanuni ve medenî muameleye tevessül edeceğimi ve şahsan kendisinden ve ayrıca Sıhhat Vekâletinden havuzun kapalı kaldığı her gün için elli lira tazminat ve Havuzluparkın şöhret ve kıymetini tenzil ettiklerinden dolayı da elli bin lira zarar ve ziyan istiyeceğimi ihtar eden bu protestonun bir nüshasının Sıhhat Vekâletine, bir nüshasının Sadi Konuk'a tebliğini ve üçüncüsünün iadesini dilerim.

Ankara Üçüncü Noterliği

Bu muamele ile mâruzatım kâfi görülürse cereyanihal budur, bes sene bu veçhile takip edilmiştir. (Bravo sesleri, alkışlar).

R. APAK (Tekirdağ) — Arkadaşlar ayaklanmış ileri memleketlerde yüzme işi yürümeye işi kadar önem almıştır. Her vatandaş nasilki, karada yürümeye mecbursa suda da aynı maharetle yüzmeye mecburdur. Bunun için, arzettiğim gibi, ileri memleketlerde daima yüzme talimi yapılıyor. Bizim gibi kıyıların beşte dördü denizle çevrilmiş olan bir memlekette bir kayığın devrilmesiyle insanların boğulup ölmesi ayrı sayılmak lâzımdır. Bu duygu ile, kısa bir müddet için de olsa bu memleketin aporiyle meşgul olmuş bir arkadaşınız sıfatıyla halka yüzmeyi öğretecek olan bir müessesenin yapatılmasını haber alma üzüldüm ve bu, üzüntümü Sayın Sağlık Bakanımıza hasbühâl olarak arzettim ve onun muvafakatiyle bu işi yüksek huzurunuzla getirdim. Kendilerinin burada verdikleri cevabı da

ha yakından olarak arkadaşım Muhittin Baha Pars'ı oriyante eder ve daha fazla onun konuşması imkânlarını sağlamak için sözümü üç dakikada bitirerek kendi hakkımdan 12 dakikayı da kendilerine vereceğim, Yalnız şunu söyleyeyim ki ben olsaydım bu kadar mühim bir müessesenin, bahusus yüksek bir teşebbüsün noksanlarını biraz yardım ederek izale eder ve kapatılması yoluna gitmezdim.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. S. KONUK (Bursa) — Bunun için Bakanlık bes sene çalışmıştır.

M. B. PARS (Bursa) — Muhterem arkadaşlar, evvelâ sizi böyle ve tesadüfen şahsına ait olan bir isten dolayı taciz ettiğim için affımı dilerim. Fakat bu müşkül mevkiden kurtulmak için senelerdenberi verdiğim bir kararı size ve millete arz etmek isterim. Bu havuzlupark bana ait değil, Bursa'nın hayrına aittir. Ben bunu Bursa'nın şimdilik doğum evine tahsis etmek kararını verdim, sizi işhad ediyorum (Ne zaman sesleri).

Sizi işhad ediyorum diyorum, ben haysiyetli adamım. Burada söylenen sözün kıymetini bilirim, yalnız siz değil, bütün memleket biliyor. Zaten bunu bazı arkadaşlarım da bilirler.

İstidadan bahsediliyor ve istidanın seklinden beni müşkül mevkie sokmak istiyorlar. Ne yapalım? Arapların dediği gibi (Elbadi azlam.) O istida niçin öyle yazıldı? ve muamele niçin böyle yapıldı? Şimdi bunları size anlatmağa mecburum, kendisi sebep oldu. Arkadaşlar, iki senedenberi ben Sadi Konuk'la konuşmam. Burada Mustafa Fehmi Hazretleri ve Ahmet Selgil ve daha bazı arkadaşlar bilirler, bu zat Bursalıları toplayarak tahkir etmiştir. O gün de ben... (Gürültüler ne münasebet sesleri). Niçin ve neden olduğunu anlatmak istiyorum. (Sadede sesleri). Bu kadarmı söyledim, anlarsınız öte tarafını. (Sadede sesleri). Sadet, haksızlık yapan, zulüm yapan adamdır, Sadi Konuk'tur.

Ne zannediyorsunuz, kanunu hırpalayan, haksız yapan adam istediğini söylüyor da ben mi söylemeyeceğim? O benim evlâdım gibi beslediğim bir müesseseye bu haksızlığı yaptığı halde alkışlanıyor, ben hakkımı müdafaa ediyorum, söyleme... Olmaz sebebini söyleyeceğim.

Arkadaşlar, notuma başlamadan evvel kendisinin söylediği sözlere cevap vereceğim. Bursa'daki havuzda çocuklar boğulmuş. Size soruyorum, bu mevzu ile bunun alâkası var mı? Sağlık Bakanlığımın bana tavsiyelerinde böyle bir şey var mı? Yok Burada niçin söylüyor? Beni sizin huzurunuzda ve halkın huzurunda müşkül bir vaziyete sokmak için. Eğer Bursa'da bu havuzda boğulanlar varsa Karadenizde boğulanlar yok mu? Şimdi söylediler: Dün gece Gençlikparkında bir çocuk boğulmuş. Kapatın öyle ise burasını. Geçen sene Karadenizde biri boğulmadı mı? Daha altı ay evvel

Bursa'da küçücük, altı metrelik bir havuzda bir çocuk boğulmadı mı? Denizlerde her sene 20, 30, 50 kişi boğulmuyor mu? Neden burada yalnız bundan bahsediliyor? Anlamıyor musunuz anlamıyacak mı bu millet?

Sağlık müdürlüğü, sıhhi tedbirler:

Kendisine dün azli mukarrer olan Bursa Sıhhat Müdürü nasılsa karar verilerek taltif edilmiş ve aylığı yükseltmiştir. Bu adamla zaten çoktanberi beraber bu işle meşgul olmaktadırlar. Suyun cinsi diyorlar. Arkadaşlar, memlekette ne kadar doktor, kimyager varsa söylesinler; suyun cinsini bildiren hıfzıssıhha müessesesi raporları vardır. Nereden arıyorlar raporu. Ben raporu oradan yaptırđım.

Havuzun 1940 senesinde açılmış olduğunu söylediler. Bilmiyorlar, haber vereyim; havuz 1937 senesinde açılmış, yüzlerce ve binlerce genç yüzmüştür. Nerede sâri hastalık, kime sırayet etti acaba? Bir çok tehlikelerden bahsettiler. Bugünkü bana tebliğ edilen talimatname için hıfzıssıhha umum müdürü ile görüştüm, saym, çok saym Hulûsi Alataş'ı ziyarete bile lüzum görmedim.

Hıfzıssıhha umum müdürüne dedim ki, sizin istediğiniz su Bursa'da yoktur. Zaten ben tetkik ettim. Bu kadar suya da ihtiyaç yoktur dedi.

Sonra herkesi zorla idrareye nasıl sevkedersiniz? Dedim ki o zaman bu işin imkânı yoktur. Kabul ettiler ve dediler ki; yapılması mümkün olanları yapın, mümkün olmayanları yapmazsınız. Zaten başka yerlerde de bunlar yapılmıyor. O zamanki hıfzıssıhha umum müdürünün Hükümet tarafından çağrılarak kendisinden bunun sorulmasını rica eedrim. Bu muamele iki sene cevabı verilmediği için kalmış değildir. Sağlık Bakanlığınca bu işin haksızlığı anlaşılmıştır ve kendilerince hıfzedilmiştir.

Künkten bahsettiler. Menbaile havuz arasında 10 metre mesafe vardır ve temizdir, buraya demir boru yapılmasını istediler. Benim dediğim Bursa'nın şehir suyu değildir. Çekirge'deki sudur. Kendileri senelerdenberi oranın Milletvekilidir. Çekirge'deki suların künklerle geçtiğini bilmiyorlar. Kilometrelerce - Şimdi temizlendi Elhamdülillâh - künklerle geçer burada 10 metre mesafede temiz olsun diye künk kullanılırsa bu kabahat mı olur? Dedikleri gibi, oraya demir boru konmuş değildir. Bursa doktorları anlamışlardır ki, bu pek gülünç şeydir, bundan vazgeçtiler. Haberleri yok.

Havuzun yapılış tarzı: Her yerde nasılsa orada da öyledir.

Beynelmilel ebada uygundur. 50 metre boyu 36 metre genişliği vardır. Çocuklar için ayrı, a cemiler için ayrı kısımları vardır. Hâlâ havuzu eski kıyafetinde farzediyorlar. Bakan eden yok, iki sene evvelki talimatnameyi alıyorlar ve tatbik

ediyorlar. Talimatname de yalnız Busa'daki havuza yapılıyor. Bugün Bursa'daki havuzun vaziyeti büsbütün değişmiştir. Bu havuz kapanırsa ben mutazarrır değil, bilâkis müstefit olurum. Fakat bu havuzun vaziyeti için ve yapılan haksızlıkları anlatmak için söylüyorum. Söyliyeceğim, bitmedi. Size bir istatistik veriyorum. Amerika'da 1928 senesinde bütün Devletlerin gönderdikleri murahhaslar tarafından tanzim edilmiş bir talimatnamedir. İngilizce bilen arkadaşlara bunu, Türkçe olanı da Vekâlete vereceğim. Tetkik etsinler. Haksızsam işte huzurunuzda söylüyorum, çok fena bir vaziyete düşerim, fakat Sıhhat Bakanı haksızsa onun hakkında da sizden ve Başbakandan icraat isterim.

Bu talimatnamedeki hesap şudur: akan sulu havuzlarda adambaşına 250 litrelik su kâfidir. İstanbul'da bunun profesörü olan zatla görüştüm. Dünyada sizin su kadar fazla ve daimî ceyrehanlı su az bulunur dedi. 4500 litre suya 20 kişi giriyor. Yani adam başına 225 litre. Siz 250 deyiniz. Havuzluparkta,, dedikleri gibi değil, saatte 25 ton su gelir. 25 tonda yüz tane 250 vardır. Yani saatte 250 kişi girebilir ve günde 800 kişi girer. Bunu bir dâva olarak ortaya koyuyorum arkadaşlar. Havuzluparka girenlerin adedi 30 - 40 kişidir. Adam başına yüz bin litre su düşer. Bütün şehir kaplıcalarını bilirsiniz, 60 ton su alır. Günde 200 kişi girer ve adam başına 200 - 300 litre su düşer. Bunların suyu çok olur da 100 bin litre su giren bir havuzun suyu nasıl az olur? Ben hakkımı müdafaa için Danıştaya müracaat ettim. Hakkın tecelli edeceğinden eminim, birgün ilâmı alacağım? Burada kürsüden okumağa salâhiyetli değilim, fakat ayrı ayrı hepinize okuyacağım.

Arkadaşlar; mecellede bir kaide vardır: (Batıl makisünaleyh olamaz). Kendisi Devlet makamındadır, Hükümet mevkiindedir, birinci vazifesi müsavata riayet etmektir. Bir makamdan hususi talimatname ile, falan şahsa ait, falan müesseseye ait diye, bir talimatname verilebilir mi, nerede görülmüş bu? Ben iddia ediyorum ki, adam başına 300 litre su düşen havuz, adam başına 100 litre su düşenden 30 - 40 kerre kirlidir ve size gösteriyorum ki, büyük bir haksızlık vardır, bu haksızlıktır.

Muhterem Milletvekilleri; size ve aziz, muhterem Başbakan size bu haksızlığı bildiriyorum.

Diyorum ki, hususi bir muamele yapılmıştır. Hususi bir muameleye ne bir vatandaşın ve ne de bir Milletvekilinin tahammülü yoktur. Elbette aksülamelini, aksi darbını görecektir dedim ve elbette görecektir.

On gün evvel aziz Şefimiz İnönü, yazdığı makalede şöyle diyor: «Resmî kanunlar ne derlerse desinler, ne haklar vatandaşlara tanılırsa tanınm, hiç olmazsa ilk öğretim derecesinde bilgi ol-

mazsa haklar ve vazifeler aşıl原因amaz, gönüllere ve yüreklere sinip yerleşemez.»

Ben âli tahsilimi ikmal ettim. Hakkımı müdafaa etmeyi bilirim. Fakat hakkımı müdafaa edeceğim yer Danıştay olacaktır. Ben burada Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir âzası olarak büyük bir cürümden bahsediyorum. O cürüm; Vekâlet makamına gelir gelmez, ilk iş olarak kendisine husumeti bütün Bursa'ca ve buraca malûm olan bir adama karşı hususi muamele yapmak ve işi müstesna bir talimata tâbi tutarak ileri götürmektir. Bundan huzurunuzda şikâyet-

çiyim, dâvacıyım. Fazla bir şey istemeye kanunumuz müsait değildir.

Sahsiyattan bahsettim diye bir işaret oldu. Sahsiyattan bahsetmek değil, hakikaten bahsetmek icabederse daha çok seyler var söylenecek.

Arkadaşlar, haksız muamele yalnız bana yapılmış değil. Fırsat bulmuşken hemen söyleyeyim; memlekete bin bir hizmet etmiş olan doktorların gördüğü hakareti biliyorsunuz ve bu haksızlık artık hepsinin üstüne çıkmıştır, dâvacıyım.

BAŞKAN — Gündeme devam ediyoruz.

4. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/417) [1]

BAŞKAN — Tasarının tümü hakkında söz istiyen var mı? Maddelere geçilmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun

MADDE 1. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine (1 350 000) lira ödenek verilmiştir.

CETVEL [1]

B.	Lira
4 1683 sayılı kanunun 58 nci maddesi gereğince verilecek tekaüt ikramiyesi	5 000
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	
6 4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince verilecek çocuk zammı	95 000
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	
8 Büro giderleri	25 000
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	
10 Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri	45 600
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	
13 Melbusat	300 000
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	
14 İaşe giderleri	220 000
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	
15 Tedavi, yol ve saire giderleri	5 000
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	
20 Bina, fabrika, atelye, tersane, dok, kızak, rıhtım, iskele, fener ve sair	

[1] 86 sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

B.	Lira
tesislerin inşa, tamir ve kamu-laştırma giderleri	54 000
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	
22 Mahkeme giderleri	3 000
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	
23 Faiz ve acyolar	10 000
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	
30 Telif, tercüme, yazı, neşir ve abone ücret ve giderleri	10 000
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	
31 Hastane ve revir giderleri	20 000
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	
32 Sigorta ücretleri	41 000
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	
33 İş Kanunu gereğince yapılacak ödemeler	2 400
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	
34 3137 sayılı kanun gereğince Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü Tekaüt Sandığına yapılacak ödemeler	20 000
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	
39 Geçen yıl borçları	5 000
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	
40 1939 - 1942 borçları	3 000
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	

(Birinci madde tekrar okundu)

BAŞKAN — Maddeyi cetvelle birlikte oyunuzda sunuyorum.
Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde yeniden açılan ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı tertiplere (1 250 000) lira olağanüstü ödenek konulmuştur.

CETVEL [2]

B.	Lira
7 A 4598 ve 4599 sayılı kanunlar gereğince memur ve müstahdemlere yapılacak yardımlar	1 250 000

(Madde tekrar okundu)

BAŞKAN — Maddeyi cetvelle birlikte oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin (6) nci (4178 sayılı kanun gereğince verilecek çocuk zammı bölümünün adı (4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince verilecek çocuk zamları) şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun yayım tarihinden yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarımın tümünü açık oya sunuyorum.

2. — *Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/418) [1]*

BAŞKAN — Tasarımın tümü hakkında söz var mı? Maddelere geçilmesini oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun

MADDE 1. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde (1940 - 1943 yılları karşılıksız borçları) adıyla açılan (40/A) bölümüne (100 000) lira olağanüstü ödenek konulmuştur.

BAŞKAN — Söz var mı? Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini yürütmeğe Maliye ve Münakalât Bakanları memurdur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarımın tüzünü açık oyunuzaya sunuyorum.

[1] 87 sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

3. — *Vakıflar Umum Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/419) [1]*

BAŞKAN — Tasarımın tümü hakkında söz var mı? Maddelere geçilmesini oyunuzaya sunuyorum; Kabul edenler... Etmeyenler... Maddelere geçilmiştir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun

MADDE 1. — Vakıflar Genel Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine (66 017) lira ek ödenek verilmiştir.

CETVEL [1]

B.	Lira
1 Maaşlar	5 000
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	
4 1683 sayılı kanununun 58 nci maddesi gereğince verilecek tekaüt ikramiyesi	7 500
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	
5 4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince verilecek çocuk zamları	35 000
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	
10 Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri	8 517
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	

(Birinci madde tekrar okundu).

BAŞKAN — Maddeyi cetvelle beraber oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Vakıflar Genel Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde yeniden açılan ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı tertiplere (5 000) lira olağanüstü ödenek konulmuştur.

CETVEL [2]

B.	Lira
6/A 4598 sayılı kanun gereğince yapılacak yardımlar	5 000
BAŞKAN — Kabul edilmiştir.	

(İkinci madde tekrar okundu).

BAŞKAN — Söz var mı? Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Vakıflar Genel Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cet-

[1] 88 sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

velin (5) nei (4178 sayılı kanun gereğince verilecek çocuk zammı) bölümü (4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince verilecek çocuk zamları), 15 nei (3335 sayılı kanun gereğince yapılacak tedavi, yol ve saire masrafları) bölümü (4598 sayılı kanun gereğince yapılacak tedavi, yol ve saire giderleri) şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN — Söz var mı? Maddeyi oyunuz sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı gününde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini Başbakan ve Maliye Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarımın tümünü açık oyunuz sunuyorum.

4. — *Genel nüfus sayımı hakkında kanun tasarısı ve İçişleri, Adalet ve Bütçe Komisyonları raporları (1/106) [1]*

BAŞKAN — Tasarımın tümü hakkında söz isteyen var mı?

O. Ş. ULUDAĞ (Konya) — Nüfus sayımı ilk defa 1927 de yapıldı. Muhtelif defalar tekrar edildi ve bu sene içinde yine bir daha yapılacaktır. Hükümet buna sebep olarak gerekçesinde nüfusun sayıca durumunu anlamak. İçişleri Komisyonu ise raporunda nüfusu sayıca belirtmek amacıyla; Bütçe Komisyonu ise; memleketteki nüfus hareketlerini anlamak için yapılacağını belirtiyorlar. Hepsisi de aynı gaye için çok umumî bir mevzu olarak alıyor. Yine Hükümet gerekçesinde göç hareketlerini takibe imkân vereceğinden de bahsediyor ve bu konuyu da sebep olarak gösteriyor.

Arkadaşlar, galiba bu nüfus yazımının birçok faydaları, meselâ medenî yaşayışımızı anlamak, nüfus keşfetinin muhtelif yerlerde tevzi ve taksimini anlamak gibi faydaları olmakla beraber biz nüfus yazımını biraz genel bakımdan sayıyoruz. Meselâ geçen sefer nüfus yazımından sonra nüfusumuzun % 40 nispetinde çoğaldığı söylenmişti. Nüfusun % 40 çoğalması elbette bir millet için çok hayırlı bir şeydir. Fakat evvelki gün müzakere ettiğimiz kanunda da gördük ki, memlekette birçok mektum nüfus vardır. Diğer taraftan nüfus kayıtları yavaş yavaş intizama girdiği için bilâhara mektum nüfuslarda alın netice bizi bir görüş glatma uğratmıştır. Acaba memleket nüfusunda bilmediğimiz bir düşünce mi vardır diye bazı sualler zihinlerde yaşamakta olduğu için bu mektum nüfus kaydı yapılırken evvelce yüksek huzrunuzda cereyan etmiş olan bir va-

kayı cümledenize hatırlatacağım.

O vakit nüfus dairelerinde esaslı bir tensikat ve teşkilât yapılması lâzım olduğunu arz etmiştim. Nüfus dairelerinde vatandaş kendi işini göremiyor ve müracaat eden vatandaş kaydını orada bulamıyor. Ben kendimden misal vereyim: Nüfus kaydım için müracaat etmiştim. Devlet kütüğünde olmadığını söylediler, şikâyet ettim, şikâyet ettiğim umum müdür aynı şeyin kendi başından da geçtiğini söyledi. İç Bakanımıza anlattım, yazık dedi, vaziyetin böyle olduğunu ben de biliyorum, binaenaleyh bu işlerin baştan başa başarılması lâzım amma nasıl yapılması lâzımdır? Onu düşünüyorum dedi. Kendilerine bunu hatırlatmak istiyorum; bu nüfus işinde acele etsinler, Devletin esas bünyesini teşkil eden nüfus işlerinde harekete geçsinler, vaitlerini hatırlatırım, bunun için eski nüfus kâğıtlarını olduğu gibi yırtacak mı? Yoksa yenisini mi yapacak? Bunları bize çabuk getirsin. Memlekette bu tarzda nüfus sayımından çıkan mâna çok mahdut kalıyor Devlet bakımından, millet bakımından bunların tekemmül ettirilmesi lâzımdır.

BAŞKAN — Tasarımın tümü hakkında başka mütalâa yoktur. Maddelere geçilmesini yüksek oyunuz sunuyorum. Kabul edenler. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel Nüfus Sayımı hakkında kanun

MADDE 1. — 1945 yılında Türkiye Cumhuriyetinde genel nüfus sayımı yapılacaktır.

BAŞKAN — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Sayımda halkın cevap vermek zorunda kalacakları sorularla yapılara numara konulması, yer yer deneme sayımları yapılması gibi nüfus sayımının sonuçlarını sağlamak için gereken bütün tedbirler ve esaslar İstatistik Genel Müdürlüğü ile İçişleri Bakanlığınca belirtilir.

BAŞKAN — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Nüfus sayımı işini yapmak üzere memlekette okur yazar her kişi, vali, kaymakam ve bucak müdürleri tarafından kendilerine verilecek sayım ve denetleme memurluğu ödevini kabul ve gösterilecek usullere göre bu işi yapmak zorundadırlar.

Sayım işini sağlamak için gereken yerlerde bir haftayı geçmemek üzere öğretim kurumlarının çalışmalarına ara verilir.

Memleketin güvenlik ve inzibat işleriyle, adli güdümün yapılabilmesi ve sağlık ve genel hizmetlerle yüksek ekonomik işlerinin aksamaması için nüfus sayımı memurluğundan istisnası ge-

[1] 85 sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

reken yargıç, savcı, memur ve sair kişiler, Bakanlar Kurulunun kararlaştıracağı esaslara göre valiler tarafından belirtilir.

BAŞKAN — Söz isteyen var mı? Maddeyi oyunuz sunuyorum. Kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Sayım memurluğu ödevini makbul bir özre dayanmaksızın kabul etmeyenlerle, sayım işleri hakkındaki yönetmelikler geçerliğine aykırı harekette bulunanlardan beş liradan 25 liraya kadar ve sayım memurluğuna tayin olunanların bu ödevi kabul etmelerine engel olanlardan 10 liradan 50 liraya kadar hafif para cezası alınır. Bu cezalar sayım yapılan yerin en büyük mülkiye üstü tarafından verilir.

Bu cezalara karşı itiraz ve temyiz olunamaz.

BAŞKAN. — Söz isteyen var mı? Maddeyi oyunuz sunuyorum. Kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Dördüncü madde gereğince tertip edilen para cezasını vermeyenler hakkında, en büyük mülkiye üstü tarafından Cumhuriyet Savcılığına yazılacak yazı üzerine sulh yargıçlığınca, ceza görenlerin kendileri getirilmeksizin her bir lira için bir gün hapis edilmelerine karar verilir.

Hapis süresi bir ayı geçemez. Bu kararlar temyiz olunamaz. Hapisin yerine getirilmesinde Türk Ceza Kanununun 19 neu maddesi uygulanır.

BAŞKAN — Söz isteyen var mı? Maddeyi oyunuz sunuyorum. Kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Oturdukları belde dışında sayım ve denetleme memurluğu ile ödevlendirilecek olanlara yalnız gerçek yol gideri verilir.

İstatistik Genel Müdürlüğü memurlarından sayım hazırlığı ve numaralama denetleme işlerinde çalıştırılacaklara Bakanlar Kurulu kararıyla bir defaya mahsus olmak üzere en çok üç aylık tutarı nispetinde fazla çalışma ücreti ödenebilir.

Bu gider ve ücretlerle sayımın sonuçlarını almağı sağlayacak bütün giderler nüfus sayımı ödeneğinden verilir.

BAŞKAN — Söz isteyen var mı? Maddeyi oyunuz sunuyorum. Kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuz sunuyorum. Kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuz sunuyorum. Kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarımın birinci görüşülmesi bitmiştir.

Tasarılara oy vermeyen arkadaş var mı? Oy toplamaya son verilmiştir.

5. — *Millî Eğitim Bakanlığı merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Bütçe Komisyonları raporları (1/384) [1]*

BAŞKAN — Raporun tümü hakkında söz isteyen var mı?

E. ERKİN (Mardin) — Bu tasarıda diğer kanunlara, kanundan kanuna atıflar yapılmakta olduğu üzerinde söz söylüyordum. Müsaade buyurulursa; sözüme bıraktığım noktadan devam edeyim.

Deniliyor ki, bu kanunda, bu müfettişlikler için, 2287 sayılı kanunun 26 neu maddesinde aday bulunmazsa 1452 numaralı kanunun terfi hakkındaki hükümleri baki kalmak şartıyla - 1452 numaralı kanun vaktiyle kaldırılmıştır. Bugün yürürlükte değildir ki, ona bir atıf yapalım. Birinci karışıklık bu.

Yine devam ediliyor deniliyor ki; eğer bu durumda aday bulunmazsa 2773 sayılı kanunun 9 neu maddesi mucibince hareket edilir. Bu bahsedilen kanunun 9 neu maddesini müsaadenizle okuyacağım:

MADDE 9. — Sağlık, öntükler, müzeler, kitap saraylar işlerine bakacak ispektörler 2287 sayılı kanunun 26 neu maddesindeki 3 sayılı bölüğün en az 5 yıl öğretmenlik etmiş olmak bağından agram tutulurlar.)

Görüyoruz ki bu kanundan kanuna atıflar, her atıfta bir takım karışıklıklara sebep oluyor. O halde 2368, 2773, 2787, 2798, 3087, 3225, 3298, 3412, 4113 numaralı kanunlarla şimdye kadar 9 defa ek yapılmış olan bu kanuna bugün tekrar 10 neu defa olarak bir ek katmaktansa bugünkü terimlere ve prensiplere uygun yepyeni bir kanun yapmak daha doğru olmaz mı?

Bir fikir hatıra gelebilir; onu da mukadder olarak önceden önlüyeyim. Bu tasarıyı bu şekilde çıkaralım' da esas kanunu sonra derpiş ederiz.

Arkadaşlarım bu tasarı, o kadar önemli ve ivedi bir kanun değildir. Binaenaleyh bugün bu kanunun kabulünü terviç etmek, bu şekli sürdürmek mahiyetini arzemez mi?

Ümid ederim ki Millî Eğitim Komisyonu bu tasarıyı geri alır ve esaslı ana bir kanun halinde getirir.

Bu suretle de mükemmel bir kanun yapma yoluna girmiş oluruz. Bu kanaatle bir takirri oyunuz arz ediyorum.

MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ R. Ş. SİRER (Sivas) — Sayın Edip Ergin arkadaşımız şimdi görüşme konusunu teşkil edecek

[1] 84 sayılı basmayazı 46 neu Birleşim tutanağı sonundadır.

olan kanun içerisinde bir zühul olduğuna işaret buyurdular. Mülga bir kanunun ihtiva ettiği bir hükme atıf yapıldığını ifade buyurdular. İşaret buyurdukları nokta, yani ilga edildiğini işaret ettikleri kanundaki hüküm, o kanunun yerine gelmiş olan iki kanunda 3656 numaralı kanunla diğer ücretlilere ait kanunda yaşamaktadır. Bunun için biz bunun mümkün olduğu telâkkisinde bulunduk, ve tasarımı bunun için huzurunuzda sevk etmiş bulunuyoruz. Mamafih arkadaşımız alâka ve dikkatiyle Meclisimiz yaşam faaliyetinde faydalı olmaktadır. Kendisini daha fazla tatmin etmiş olmak için tasarımı geri almakta bir mahzur görmüyoruz. Emir buyurursanız tasarımı tekrar alır, inceleriz.

Bu alâkasından dolayı da arkadaşımıza bir Milletvekili olarak huzurunuzda teşekkürü bir borç bilirim.

Yüksek Başkanlığa

Millî Eğitim Bakanlığı merkez kuruluş ve görevleri hakkında esaslı bir kanun hazırlamak için bu ek kanun tasarısının Millî Eğitim Komisyonuna verilmesini teklif ederim.

Mardin
Edib Ergin

BAŞKAN — Bu teklife komisyon da iştirak ediyor. Binaenaleyh takriri öyünüze sunuyorum. Nazarı dikkate alanlar . . . Almıryanlar . . . Takrir nazarı dikkate alınmıştır.

Açık oyların sonuçlarını sunuyorum.

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısına (260) milletvekili oy vermiştir. Yeter sayı vardır. Kanun (260) oyla kabul edilmiştir.

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısına (262) oy verilmiştir. Yeter sayı vardır. Kanun (262) oyla kabul edilmiştir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısına (263) oy verilmiştir. Yeter sayı vardır. Kanun (263) oyla kabul edilmiştir.

Pazartesi saat 15 te toplanılmak üzere bugünkü birleşimi kapıyorum.

Kapanma saati : 16,55

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Kanun kabul edilmiştir).

Üyeler sayısı	: 455
Oy verenler	: 260
Kabul edenler	: 260
Kabul etmeyenler	: 0
Çekinseler	: 0
Oya katılmıyanlar	: 190
Boşlar	: 5

[Kabul edenler]

AFYON KARAHISAR
İ. H. BALTACIOĞLU
M. GÖNENÇ
Dr. A. H. SELGİL
B. TÜRKER
AĞRI
H. BAYRAK
H. TUGAÇ
AMASYA
N. AKTIN
Z. TARHAN
E. URAS

A. K. YIĞITOĞLU
ANKARA
M. AKSOLEY
B. BAYKAN
A. BAYTIN
H. O. BEKATA
R. BÖREKÇİ
A. ÇUBUKCU
F. DALDAL
M. KAYAOĞLU
H. N. MIHÇIOĞLU

ANTALYA
N. AKSOY
M. ÇANKAYA
H. T. DAĞLIOĞLU
Dr. G. KAHRAMAN
N. E. SUMER (Bakan)
Dr. C. TUNCA
AYDIN
G. R. ALPMAN
N. GÖKTEPE
BALIKESİR
M. AKPINAR

O. N. BURCU
P. ETÇİOĞLU
S. ÖRGEEVREN
F. TIRITOĞLU
Y. S. UZAY
İ. H. UZUNÇARŞILI
BİLECİK
K. GÜLEK
Dr. M. SUNER
BİNGÖL
T. BANGUOĞLU
F. F. DÜŞÜNSEL

BİTLİS

B. OSMA

BOLU

Korgl. A. ALPTOĞAN

H. C. ÇAMBEL

C. ÖZÇAĞLAR

Dr. Z. ÜLGEN

BURDUR

Ş. ENJİNERİ

Dr. A. R. YEŞİLYURT

BURSA

Gl. A. ATLI

A. DURU

A. M. ERHAN

M. F. GERÇEKER

Dr. R. GÜRAN

F. GÜVENDİREN

Dr. M. T. SİMER

Gl. N. TINAZ

ÇANAKKALE

S. T. ARSAL

R. BULAYIRLI

ÇANKIRI

Dr. A. ARKAN

A. İNAN

ÇORUH

A. R. EREM

M. M. KANSU

A. TUZÜN

ÇORUM

E. S. AKGÖL

Dr. C. ALPER

N. ATALAY

Dr. M. CANTEKİN

M. ÇAĞIL

İ. EKER

N. KAYAALP

DENİZLİ

F. ASAL

Dr. H. BERKMAN

A. BGE

H. GÜNVER

N. KÜÇÜKA

Dr. B. UZ

DIYARBAKIR

Dr. İ. T. ÖNGÖREN

Gl. K. SEVÜKTEKİN

K. SEDELE

EDİRNE

Dr. F. MEMİK

ELAZIĞ

İ. YALÇIN

ERZİNCAN

B. K. ÇAĞLAR

A. FIRAT

Ş. SÖKMENSÜER

ERZURUM

A. AKYÜREK

S. ALTUĞ

Gl. P. DEMİRHAN

N. DUMLU

N. ELGÜN

M. H. GÖLE

Ş. KOÇAK

Gl. Z. SOYDEMİR

ESKİŞEHİR

Y. ABADAN

İ. ARUKAN

İ. U. AYKURD

E. SAZAK

GAZİANTEP

Ö. A. AKSOY

C. S. BARLAS

Dr. M. CANBOLAT

B. KALELİ

Dr. A. MELEK

M. SAHİN

GİRESUN

M. AKKAYA

İ. GÜRAK

İ. SABUNCU

A. SAYAR

N. OSTEN

GÜMÜŞANE

H. F. ATAÇ

R. GÜRELİ

C. SELEK

E. S. TÖR

HATAY

G. E. DURUKAN

B. S. KUNT

İÇEL

R. KORALTAN

Ş. TUGAY

İSPARTA

K. AYDAR

M. KARAĞAÇ

K. TURAN

İSTANBUL

C. E. ARSEVEN

Dr. G. ATAÇ

A. BAYINDIR

H. DENİZMEN

Dr. H. DİKER

Dr. Gl. N. İ. GÖZCÜ

Gl. K. KARABEKİR

Z. KARAMURSAL

H. KORTEK

Ş. A. ÖGEL

F. ÖYMEN

İ. H. ÜLKMEN

A. R. TARHAN

İZMİR

Ş. ADALAN

B. ARIMAN

S. EPIKİMEN

E. ORAN

Ş. SARACOSLU

Ş. YUNUS

KARS

E. DEMİREL

Gl. H. DURUDOĞAN

Ş. KARACAN

Dr. E. OKTAY

Z. ORHON

E. ÖZOĞUZ

KASTAMONU

A. BİNKAYA

T. COŞKAN

H. ÇELİK

H. ÇORUK

Dr. F. ECEVİT

R. SALTUĞ

T. TAŞKIRAN

KAYSERİ

F. BAYSAL

R. ÖZSOY

M. K. ŞATIR

M. TANER

Ö. TAŞÇIOĞLU

N. TOKER

KIRKLARELİ

Korgl. K. DOĞAN

KIRŞEHİR

İ. TURAN

KOCAELİ

S. ARTEL

Dr. F. Ş. BÜRGE

A. DİKMEN

R. FENMEN

S. PEK

İ. TOLON

İ. S. YİĞİT

KONYA

S. ARIKAN

V. BILGIN

Gl. A. F. CEBESOY

Dr. S. IRMAK

K. OKAY

N. H. ONAT

Dr. O. Ş. ULUDAĞ

KÜTAHYA

Dr. A. S. DELİLBAŞI

H. PEKCAN

R. PEKER

MALATYA

E. BARKAN

M. ÖKER

Dr. C. ÖZELÇİ

O. TANER

M. N. ZABCI

MANİSA

Korgl. A. R. ARTUN-

KAL

H. BAYUR

R. N. EDGÜER

İ. ERTEM

Ş. R. HATİPOĞLU

Dr. S. E. KAATÇILAR

MARAS

Dr. K. BAYIZIT

H. R. TANKUT

A. H. TANPINAR

MARDİN

Gl. S. DÜZGÖREN

E. ERGİN

R. ERTEN

H. MENEMENCİOĞLU

L. ÜLKÜMEN

MUĞLA

Orgl. İ. ÇALIŞLAR

C. KARAMUĞLA

H. KİTABCI

MUŞ

K. KOTAN

NİĞDE

A. G. BODRUMLU

R. DOĞUNAY

F. SOYLU

H. ULUSOY

ORDU

İ. ÇAMAŞ
Dr. V. DEMİR
Dr. Z. M. SEZER
H. ŞARLAN
H. YALMAN
M. YARIMBIYIK
RİZE
T. B. BALTA
Dr. S. A. DİLEMRE
F. SİRMEN
A. ZİRH
SAMSUN
H. ÇAKIR
Z. DURUKAN
Amiral F. ENGİN
N. FIRAT
N. ÖZTUZCU
M. A. YÖRÜKER

SEYHAN

Ş. İŞCEN
SİRD
E. KILIÇÇIOĞLU
S. TUNÇAY
B. TÜRKAY
SİNOB
C. ATAY
Dr. B. KÖKDEMİR
H. ORUCOĞLU
SİVAS
M. Ş. BLEDA
E. DİZDAR
Ş. GÜNALTAY
Amiral H. GÖKDALAY
R. Ş. SİRER
A. YURDAKUL
TEKİRDAĞ
F. ÖZTRAK

C. UYBADIN

TOKAD
S. ÇELİKKOL
M. DEVELİ
H. N. KEŞMİR
C. KOVALI
G. PEKEL
R. A. SEVENGİL
TRABZON
S. ABANOZOĞLU
M. AYDIN
T. GÖKSEL
R. KARADENİZ
TUNCELİ
N. S. SILAN
H. ÜÇÖZ
URFA
K. BERKER
R. SOYER

E. TEKELİ

S. K. YETKİN
VAN
N. BERKER
M. BOYA
YOZGAD
M. ALLIOĞLU
C. ARAT
Z. ARKANT
S. İÇÖZ
Y. D. KARSLIOĞLU
Ş. KORKMAZ
A. SUNGUR
ZONGULDAK
Dr. R. BARKIN
E. ERİŞİRGİL
A. GÜREL
Ş. TANSAN
R. VARDAR

[Oya katılmayanlar]

AFYON KARAHİSAR

H. ÇERÇEL
A. ÇETİNKAYA (İ.)
A. TAŞKAPILI
S. YURTKORU
AĞRI
R. R. PASİN (İ.)
ANKARA
Gl. N. ANILMIŞ
F. R. ATAN (İ.)
M. ERİŞ (İ.)
İ. İNÖNÜ (Cumhurbaşkanı)
M. ÖKMEN
Z. YÖRÜK
ANTALYA
T. SÖKMEN (İ.)
AYDIN
Dr. H. ALATAŞ (Bakan)
Dr. M. GERMEN (Başkanvekili)
A. S. LEVEND
Dr. R. LEVENT
A. MENDERES
BALIKESİR
H. ÇARIKLI
M. DEMİR (İ.)

H. KARAN
H. KÜÇÜKLER
H. ONAT
Gl. K. ÖZALP
BİLECİK
M. Ş. ESENDAL
K. SUN
BITLİS
M. ERTAN
BOLU
H. Ş. ADAL
H. R. ÖYMEN
C. S. SİREN (Bakan)
BURSA
A. AKGÜÇ
R. CANİTEZ (Başkanvekili) (İ.)
Dr. S. KONUK (Bakan)
M. B. PARS
ÇANAKKALE
S. BATU
H. ERGENELİ
R. N. GÜNTEKİN
A. KAMÇIL
ÇANKIRI
B. ERKİN (İ.)
T. ONAY

M. A. RENDA (Başkan)
ÇORUH
A. US
ÇORUM
H. AKDOĞAN (Ö.)
DENİZLİ
Y. BAŞKAYA (İ.)
E. A. TOKAD (İ.)
DIYARBAKIR
R. BEKİT
O. OCAK
Ş. ULUĞ-
EDİRNE
M. E. AĞAOĞULLARI
F. BALKAN (İ.)
E. DEMİRAY
M. N. GÜNDÜZALP
ELÂZİĞ
F. AĞRALI (İ.)
F. A. AYKAÇ (Ö.)
H. KIŞOĞLU
S. SAĞIROĞLU
ERZİNCAN
F. KALFAGİL
A. S. İLTER (İ.)
ERZURUM
R. DİNÇ (İ.)

ESKİŞEHİR

İ. ÖZDAMAR
GAZİANTEP
Dr. M. A. AĞAKAY
Ş. ÖZDEMİR
GİRESUN
Gl. İ. SÖKMEN
A. ULUS
F. YÜZATLI (İ.)
GÜMÜŞANE
Ş. ERDOĞAN
HAKKÂRİ
A. R. GÖKSİDAN
HATAY
A. Ş. DEVRİM (İ.)
H. ILGAZ
H. SELÇUK
A. TÜRKMEN (İ.)
İÇEL
Dr. M. BERKER
T. C. BERİKER
F. C. GÜVEN
H. S. TANRIÖVER
Gl. Ş. TÜRSAN
ISPARTA
H. ÖZDAMAR
C. TÜZEMEN

İSTANBUL

G. R. BELE
 Dr. K. C. BERKSOY (İ.)
 S. CİMCOZ (İ.)
 A. Ş. ESMER (İ.)
 G. B. GÖKER (İ.)
 İ. A. GÖVSA
 F. HAMAL
 V. SARIDAL
 H. C. YALÇIN (İ.)
İZMİR
 C. BAYAR
 M. BİRSEL
 Dr. H. H. CURA
 E. ÇINAR
 R. KÖKEN
 H. MENTEŞE
 H. ONARAN (İ.)
 Dr. K. ÖRS
 H. Â. YÜCEL (Bakan)
KARS
 C. DURSUNOĞLU
 F. KÖPRÜLÜ
KASTAMONU
 Z. ORBAY (İ.)
 N. TAMAÇ
KAYSERİ
 A. H. KALAÇ
 C. TÜZEL
 S. H. ÜRGÜBLÜ (Bakan)
KIRKLARELİ
 Z. AKIN
 N. A. KANSU
 Ş. ÖDÜL
 Dr. F. UMAV

KIRŞEHİR

F. ÇOBANOĞLU
 F. SELER
 Ş. TORGUT
KOCAELİ
 G. M. BAKŪ (İ.)
 S. YARGI
KONYA
 M. A. BİNAL
 S. ÇUMRALI
 A. H. DİKMEN (İ.)
 Ş. ERGUN
 F. GÖKMEN (İ.)
 H. KARAGÜLLE
 T. F. SILAY
 A. R. TÜREL (Bakan)
KÜTAHYA
 B. ATALAY
 H. BENLİ
 M. BERKMEN
 S. KUTMAN
 A. TİRİDOĞLU
 Ö. B. UŞAKLI
 V. UZGÖREN
MALATYA
 N. BAYDAR
 M. Ş. ÖZPAZARBAŞI
 M. PEKTAS
 H. SAĞIROĞLU
 K. SAYIN (İ.)
 T. TEMELLİ
MANİSA
 O. ERÇİN
 K. KARAOSMAN (İ.)
 F. KURDOĞLU
 Y. ÖZEY

H. SARHAN

F. USLU
MARAS
 R. KAPLAN
 A. YAYCIOĞLU
MARDİN
 İ. F. ALPAYA (İ. Ü.)
MUĞLA
 S. GÜNEY (İ.)
 F. O. MENTEŞEOĞLU
MUŞ
 H. KILICOĞLU (İ.)
NİĞDE
 H. MENGİ (İ.)
 Dr. R. F. TALAY (İ.)
 H. TEPEYRAN (İ.)
ORDU
 Ş. AKYAZI (İ.)
 S. S. TARCAN (İ.)
RİZE
 H. C. BELÜL
 K. KAMŪ
SAMSUN
 C. BİLSEL (İ.)
 S. ERBAY
 İ. EZGÜ
SEYHAN
 D. ARIKOĞLU
 S. ÇAM (İ.)
 K. ÇELİK
 G. N. ELDENİZ
 C. ORAL
 Dr. K. SATIR
 H. URAN (Bakan)
 A. M. YEGENA

SİRD

A. R. ESEN
SİNOB
 C. K. İNCEDAYI
 İ. H. SEVÜK (İ.)
SIVAS
 A. ESENBEL
 H. IŞIK
 K. KİTAPÇI
 N. SADAK
 İ. M. UĞUR
TEKİRDAĞ
 R. APAK
 F. ATAÇ
 E. PEKEL
 N. TRAK
TOKAD
 R. ERİŞKEN
 N. POROY
TRABZON
 M. S. ANAMUR
 F. A. BARUTCU
 H. N. BOZTEPE (İ.)
 S. DAY (Bakan)
 D. EYİBOĞLU
 H. SAKA (Bakan)
 L. YAVUZ (İ.)
URFA
 H. S. COŞAR (İ.)
 A. K. TECER (İ.)
VAN
 İ. ARVAS
ZONGULDAK
 Ş. DEVRİN (İ.)
 H. A. KUYUCAK (İ.)
 Y. Z. ÖZENÇİ

Devlet Denizyolları ve Limanları Genel Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkındaki kanuna verilen oyların sonucu

(Kanun kabul edilmiştir.)

Üyeler sayısı	: 455
Oy verenler	: 262
Kabul edenler	: 262
Kabul etmeyenler	: 0
Çekinseler	: 0
Oya katılmayanlar	: 188
Boşlar	: 5

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR

M. GÖNENÇ
Dr. A. H. SELGİL
B. TÜRKER
S. YURDKORU

AĞRI

H. BAYRAK
H. TUGAÇ

AMASYA

N. AKTIN
Z. TARHAN
E. URAS
A. K. YİĞİTOĞLU

ANKARA

M. AKSOLEY
B. BAYKAN
A. BAYTIN
H. O. BEKATA
R. BÖREKÇİ
A. ÇUBUKCU
F. DALDAL
M. KAYAOĞLU
H. N. MIHÇIOĞLU

ANTALYA

N. AKSOY
M. ÇANKAYA
H. T. DAĞLIOĞLU
Dr. G. KAHRAMAN
N. E. SUMER
Dr. C. TUNCA

AYDIN

Gl. R. ALPMAN

N. GÖKTEPE

BALIKESİR

M. AKPINAR
O. N. BURCU

H. KÜÇÜKLER

S. ÖRGEEVREN
F. TİRİTOĞLU
Y. S. UZAY
İ. H. UZUNÇARŞILI

BİLECİK

K. GÜLEK
Dr. M. SUNER

BİNGÖL

T. BANGUOĞLU
F. F. DÜŞÜNSEL

BİTLİS

B. OSMA

BOLU

H. Ş. ADAL
Korgl. A. ALPTOĞAN
H. C. ÇAMBEL
C. ÖZÇAĞLAR
Dr. Z. ÜLGEN

BURDUR

Ş. ENJİNERİ
Dr. A. R. YEŞİLYURT

BURSA

Gl. A. ATLI
A. DURU
A. M. ERHAN
M. F. GERÇEKER
Dr. R. GÜRAN
F. GÜVENDİREN
Dr. M. T. SİMER
Gl. N. TİNAZ

ÇANAKKALE

S. T. ARSAL
R. BULAYIRLI

ÇANKIRI

Dr. A. ARKAN

ÇORUH

A. R. EREM
M. M. KANSU
A. TUZÜN

ÇORUM

E. S. AKGÖL
Dr. C. KAZANCIOĞLU
N. ATALAY
Dr. M. CANTEKİN

M. ÇAĞIL

İ. EKER

N. KAYAALP

DENİZLİ

F. ASAL
Dr. H. BERKMAN

A. EGE

H. GÜNVER

N. KÜÇÜKA

DIYARBAKIR

Dr. İ. T. ÖNGÖREN
Gl. K. SEVÜKTEKİN

K. ŞEDELE

Ş. ULUĞ

EDİRNE

Dr. F. MEMİK

ELAZIĞ

İ. YALÇIN

ERZİNCAN

B. K. ÇAĞLAR

A. FIRAT

F. KALFAGİL

Ş. SÖKMENSÜER

ERZURUM

A. AKYÜREK

S. ALTUĞ

Gl. P. DEMİRHAN

N. DURLU

N. ELGÜN

M. H. GÖLE

Ş. KOÇAK

Gl. Z. SOYDEMİR

ESKİŞEHİR

Y. ABADAN

İ. U. AYKURD

E. SAZAK

GAZİANTEP

Ö. A. AKSOY

C. S. BARLAS

Dr. M. CANBOLAT

B. KALELİ

Dr. A. MELEK

M. ŞAHİN

GİRESUN

M. AKKAYA

İ. GURAK

İ. SABUNCU

A. SAYAR

N. ÖSTEN

GÜMÜŞANE

H. F. ATAÇ

Ş. ERDOĞAN

R. GÜRELİ

C. SELEK

E. S. TÖR

HATAY

Gl. E. DURUKAN

H. ILGAZ

B. S. KUNT

İÇEL

R. KORALTAN

Ş. TUGAY

ISPARTA

K. AYDAR
M. KARAAĞAÇ
K. TURAN

İSTANBUL

C. E. ARSEVEN
Dr. G. ATAÇ
A. BAYINDIR
A. H. DENİZMEN
Dr. H. DİKER
Dr. GL.N. İ. GÖZCÜ
Gl. K. KARABEKİR
Z. KARAMURSAL
H. KORTEK
Ş. A. ÖGEL
F. ÖYMEN
İ. H. ÜLKEMEN
A. R. TARHAN

İZMİR

Ş. ADALAN
B. ARIMAN
E. ÇINAR
S. EPİKİMEN
R. KÖKEN
E. ORAN
Ş. SARACOĞLU
Ş. YUNUS
H. A. YÜCEL

KAES

E. DEMİREL
Gl. H. DURUDOĞAN
Ş. KARACAN
Dr. E. OKTAY
Z. ORHON
E. ÖZOĞUZ

KASTAMONU

A. BİNKAYA
T. COŞKAN
H. ÇELEN
H. ÇORUK
Dr. F. ECEVİT
R. SALTUĞ
T. TAŞKIRAN
KAYSERİ
R. ÖZSOY
M. K. ŞATER

M. TANER
N. TOKER
KIRKLARELİ
Korgrl. K. DOĞAN

KIRŞEHİR

F. SELER
İ. TURAN
KOCAELİ
S. ARTEL
Dr. F. Ş. BÜRGE

A. DİKMEN
S. PEK
İ. TOLON
S. YARGI
İ. S. YİĞİT
KONYA

S. ARIKAN
V. BİLGİN
Gl. A. F. CEBESOY
Dr. S. IRMAK
K. OKAY
N. H. ONAT
Dr. O. Ş. ULUDAĞ

KÜTAHYA

Dr. A. S. DELİBAŞI
H. PEKCAN
R. PEKER

MALATYA

E. BARKAN
M. ÖKER
Dr. C. ÖZELÇİ
O. TANER
M. N. ZABCI

MANİSA

Korgrl. A. R. ARTUN-
KAL
H. BAYUR
R. N. EDGÜER
İ. ERTEM
Dr. S. E. KAAATÇILAR

MARŞ

Dr. K. BAYİZİT
H. R. TANKUT
A. H. TANPINAR

MARDİN

E. ERGİN

R. ERTEN
H. MENEMENCİOĞLU
L. ÜLKÜMEN

MUĞLA

Orgrl. İ. ÇALIŞLAR
C. KARAMUĞLA
H. KİTABCI

MUŞ

K. KOTAN
NİĞDE
A. G. BODRUMLU
R. DOLUNAY
F. SOYLU
H. ULUSOY

ORDU

İ. ÇAMAŞ
Dr. V. DEMİR
Dr. Z. M. SEZER
H. ŞARLAN
H. YALMAN
M. YARIMBIYIK

RİZE

T. B. BALTA
Dr. S. A. DİLEMRE
A. ZİRİH

SAMSUN

H. ÇAKIR
Z. DURUKAN
Amiral F. ENGİN
N. FIRAT
N. ÖZTUZCU
M. A. YÖRÜKER

SEYHAN

Ş. İŞCEN
SİRD
E. KILIÇOĞLU
S. TUNÇAY
B. TÜRKAY

SİNOB

C. ATAY
Dr. B. KÖKDEMİR
H. ORUCOĞLU

SİVAS

M. Ş. BELEDA
E. DİZDAR

A. ESENBEL
Ş. GÜNALTAY
Tuğamiral H. GÖKDA-
LAY

R. Ş. SİRER
A. YURDAKUL
TEKİRDAĞ

F. ÖZTRAK
C. UYBADIN
TOKAT

S. ÇELİKKOL
M. DEVELİ
H. N. KEŞMİR
C. KOVALI
G. PEKEL
R. A. SEVENGİL

TRABZON

S. ABANOZOĞLU
M. AYDIN
D. EYİBOĞLU
T. GÖKSEL
R. KARADENİZ

TUNCELİ

N. S. SİLAN
H. ÜÇÖZ

URFA

K. BERKER
E. TEKELİ
S. K. YETKİN
VAN
N. BERKER

YOZGAD

M. ALLIOĞLU
C. ARAT
Z. ARKANT
S. İÇÖZ
Y. D. KARŞLIOĞLU
Ş. KORKMAZ
A. SUNGUR

ZONGULDAK

Dr. R. BARKIN
E. ERİŞİRGİL
A. GÜREL
Ş. TANSAN
R. VARDAR

[Oya katılmıyanlar]

AFYON KARAHİSAR

İ. H. BALTACIOĞLU
H. ÇERÇEL
A. ÇETİNKAYA
A. TAŞKAPILI
AĞRI
R. R. PASİN (İ.)
ANKARA
Gl. N. ANILMIŞ
F. R. ATAY (İ.)
M. ERİŞ
İ. İNÖNÜ (Cumhurbaş-
kanı)
M. ÖKMEN
Z. YÖRÜK
ANTALYA
T. SÖKMEN (Ö.)
AYDIN
Dr. H. ALATAŞ
Dr. M. GERMEN (Baş-
kanvekili)
A. S. LEVEND
Dr. R. LEVENT
A. MENDERES
BALIKESİR
H. ÇARIKLI
M. DEMİR
P. ETÇİOĞLU
H. KARAN
H. ONAT
Gl. K. ÖZALP
BİLECİK
M. Ş. ESENDAL
K. SUN
BITLİS
M. ERTAN
BOLU
H. R. ÖYMEN
C. S. SİREN (Bakan)
BURSA
A. AKGÜÇ
R. CANTEZ (Başkan-
vekili)
Dr. S. KONUK (Bakan)
M. B. PARS
ÇANAKKALE
S. BATU
H. ERGENELİ

R. N. GÜNTEKİN

A. KAMÇIL
ÇANKIRI
B. ERKİN
A. İNAN
T. ONAY
M. A. RENDDA (Başkan)
ÇORUH
A. US
ÇORUM
H. AKDOĞAN (Ö.)
DENİZLİ
Y. BAŞKAYA
E. A. TOKAD (İ.)
Dr. B. UZ
DIYARBAKIR
R. BEKİT
O. OCAK
EDİRNE
M. E. AĞAOĞULLARI
F. BALKAN (İ.)
E. DEMİRAY
M. N. GÜNDÜZALP
ELAZIĞ
F. AĞRALI
F. A. AYKAÇ (Ö.)
H. KİŞİOĞLU
S. SAĞIROĞLU
ERZİNCAN
A. S. İLTER (Ö.)
ERZURUM
R. DİNÇ (İ.)
ESKİŞEHİR
İ. ARUKAN
İ. ÖZDAMAR
GAZİANTEP
Dr. M. A. AĞAKAY
Ş. ÖZDEMİR
GİRESUN
Gl. İ. SÖKMEN
A. ULUS
F. YÜZATLI (İ.)
HAKKARİ
A. R. GÖKSİDAN
HATAY
A. Ş. DEVRİM (İ.)
H. SELÇUK
A. TÜRKMEN (İ.)

İÇEL

Dr. M. BERKER
T. C. BERİKER
F. C. GÜVEN
H. S. TANRIÖVER
Gl. Ş. TÜRSAN
İSPARTA
H. ÖZDAMAR
C. TÜZEMEN
İSTANBUL
Gl. R. BELE
Dr. K. C. BERKSOY
(İ.)
S. CİMCOZ
A. Ş. ESMER (İ.)
G. B. GÖKER (İ.)
İ. A. GÖVSA
F. HAMAL
V. SARIDAL
H. C. YALÇIN (İ.)
İZMİR
C. BAYAR
M. BİRSEL
Dr. H. H. CURA
H. MENTEŞE
H. ONARAN
Dr. K. ÖRS
KARS
C. DURSUNOĞLU
F. KÖPRÜLÜ
KASTAMONU
Z. ORBAY
N. TAMAÇ
KAYSERİ
F. BAYSAL
A. H. KALAÇ
Ö. TAŞÇIOĞLU
C. TÜZEL
S. H. ÜRGÜBLÜ (Ba-
kan)
KIRKLARELİ
Z. AKIN
N. A. KANSU
Ş. ÖDÜL
Dr. F. UMay
KIRŞEHİR
F. ÇOBANOĞLU
Ş. TOĞUT

KOCAELİ

Gl. M. BAKÜ
R. FENMEN
KONYA
M. A. BİNAL
S. ÇUMRALI
A. H. DİKMEN (İ.)
Ş. ERGUN
F. GÖKMEN (Ö.)
H. KARAGÜLLE
T. F. SILAY
A. R. TÜREL (Bakan)
KÜTAHYA
B. ATALAY
H. BENLİ
M. ERKMEN
S. KUTMAN
A. TİRİDOĞLU
Ö. B. UŞAKLI
V. UZGÖREN
MALATYA
N. BAYDAR
M. Ş. ÖZPAZARBAŞI
M. PEKTAŞ
H. SAĞIROĞLU
K. SAYIN (Ö.)
T. TEMELLİ
MANİSA
O. ERÇİN
Ş. R. HATİPOĞLU
(Bakan)
K. KARAOŞMAN
F. KURDOĞLU
Y. ÖZEY
H. SARHAN
F. USLU
MARAŞ
R. KAPLAN
A. YAYCIOĞLU
MARDİN
İ. F. ALPAYA (İ. Ü.)
Gl. S. DÜZGÖREN
Dr. A. URAS
MUĞLA
S. GÜNEY (İ.)
F. O. MENTEŞEOĞLU
MUŞ
H. KILICOĞLU

NİĞDE
H. MENĞİ
Dr. R. F. TALAY
H. TEPEYRAN
ORDU
Ş. AKYAZI
S. S. TARCAN (İ.)
RİZE
H. C. BELÜL
K. KAMU
F. SİRMEN (Bakan)
SAMSUN
C. BİLSEL (İ.)
S. ERBAY
İ. EZGÜ

SEYHAN
D. ARIKOĞLU
S. ÇAM
K. ÇELİK
Gİ. N. ELDENİZ
C. ORAL
Dr. K. SATIR
H. URAN (Bakan)
A. M. YEGENA
SİİRD
A. R. ESEN
SİNOB
C. K. İNCEDAYI
İ. H. SEVÜK (Ö.)

SİVAS
H. İŞİK
K. KİTAPÇI
N. SADAK
İ. M. UĞUR
TEKİRDAĞ
R. APAK
E. ATAÇ
E. PEKEL
N. TRAK
TOKAD
R. ERİŞKEN
N. PORÖY
TRABZON
M. S. ANAMUR

F. A. BARUTCU
H. N. BOZTEPE
S. DAY (Bakan)
H. SAKA (Bakan)
L. YAVUZ
URFA
H. S. COŞAR (İ.)
A. K. TECER (İ.)
VAN
İ. ARVAS
M. BOYA (Ö.)
ZONGULDAK
Ş. DEVRİN (İ.)
H. A. KUYUCAK (İ.)
Y. Z. ÖZENÇİ

Vakıflar Genel Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kannuna bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanuna verilen oyların sonucu

(Kanun kabul edilmiştir.)

Üyeler sayısı : 455
Oy verenler : 263
Kabul edenler : 263
Kabul etmeyenler : 0
Çekinseler : 0
Oya katılmıyanlar : 187
Boşlar : 5

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR
İ. H. BALTACIOĞLU
M. GÖNENÇ
Dr. A. H. SELGİL
B. TÜRKER
AĞRI
H. BAYRAK
H. TUGAÇ
AMASYA
N. AKTIN
Z. TARHAN
E. URAS
A. K. YİĞİTOĞLU
ANKARA
M. AKSOLEY
B. BAYKAN
A. BAYTIN

H. O. BEKATA
R. BÖREKÇİ
A. ÇUBUKCU
F. DALDAL
M. KAYAOĞLU
H. N. MIHÇIOĞLU
ANTALYA
N. AKSOY
M. ÇANKAYA
Dr. G. KAHRAMAN
Dr. C. TUNCA
AYDIN
Gİ. R. ALPMAN
N. GÖKTEPE
BALIKESİR
M. AKPINAR
O. N. BURCU

P. ETÇİOĞLU
S. ÖRGEEVREN
F. TİRİTOĞLU
Y. S. UZAY
İ. H. UZUNÇARŞILI
BİLECİK
K. GÜLEK
Dr. M. SUNER
BİNGÖL
T. BANGUOĞLU
F. F. DÜŞÜNSEL
BİTLİS
B. OŞMA
BOLU
H. Ş. ADAL
Korgrl. A. ALPTOĞAN
H. C. ÇAMBEL

C. ÖZÇAĞLAR
Dr. Z. ÜLGEN
BURDUR
Ş. ENİNERİ
Dr. A. R. YEŞİLYURT
BURSA
Gİ. A. ATLI
A. DURU
A. M. ERHAN
M. F. GERÇEKER
Dr. R. GÜRAN
F. GÜVENDİREN
Dr. M. T. SİMER
Gİ. N. TINAZ
ÇANAKKALE
S. T. ARSAL
R. BULAYIRLI

ÇANKIRI

Dr. A. ARKAN
A. İNAN
T. ONAY

ÇORUH

A. R. EREM
M. M. KANSU
A. TÜZÜN

ÇORUM

E. S. AKGÖL
Dr. C. KAZANCIOĞLU
N. ATALAY
Dr. M. CANTEKİN
M. ÇAÇIL

İ. EKER
N. KAYAALP

DENİZLİ

F. ASAL
Dr. H. BERKMAN
A. EGE
H. GÜNVER
N. KÜÇÜKA

DIYARBAKIR

Dr. İ. T. ÖNGÖREN
Gl. K. SEVÜKTEKİN
K. ŞEDELE
Ş. ULUĞ

EDİRNE

Dr. F. MEMİK
ELAZIĞ

İ. YALÇIN

ERZİNCAN

B. K. ÇAĞLAR
A. FIRAT
F. KALEAĞIL
Ş. SÖKMENSÜER

ERZURUM

A. AKYÜREK
S. ALTUĞ
Gl. P. DEMİRHAN
N. DURLU
N. ELGÜN
M. H. GÖLE
Ş. KOÇAK
Gl. Z. SOYDEMİR

ESKİŞEHİR

Y. ABADAN
İ. ARUKAN
İ. U. AYKURD
E. SAZAK

GAZİANTEP

Ö. A. AKSOY
C. S. BARLAŞ
Dr. M. CANGÖLAT
B. KALELİ
Dr. A. MELEK
M. ŞAHİN

GİRESUN

M. AKKAYA
İ. GÜRAK
İ. SABUNCU
A. SAYAR
N. OSTEN

GÜMÜŞHANE

H. F. ATAÇ
R. GÜRELİ
C. SELEK
E. S. TÖR

HATAY

Gl. E. DURUKAN
H. ILGAZ
B. S. KUNT

İÇEL

R. KORALTAN
Ş. TUGAY

İSPARTA

K. AYDAR
M. KARAAĞAÇ
K. TURAN

İSTANBUL

C. E. ARSEVEN
Dr. G. ATAÇ
A. BAYINDIR
A. H. DENİZMEN
Dr. H. DİKER
Dr. Gl. N. İ. GÖZCÜ
Gl. K. KARABEKİR
Z. KARAMÜRSAL

H. KORTEL
Ş. A. ÖGEL

F. ÖYMEN
İ. H. ÜLKÜMEN

A. R. TAHHAN

İZMİR

Ş. ADAĞAN
B. ARIMAN
E. ÇINAR
S. EPİKMEN
R. KÖKEN
E. ORAN

Ş. SARACOĞLU

Ş. YUNUS
H. A. YÜCEL

KARS

E. DEMİREL
Gl. H. DURUDOĞAN
Ş. KARACAN
Dr. E. OKTAY
Z. ORHON

E. ÖZOĞUZ
KASTAMONU

A. BİNKAYA
T. COŞKAN
H. ÇELEN
H. ÇORUK
Dr. F. ECEVİT
R. SALTUĞ
T. TAŞKIRAN

KAYSERİ

R. ÖZSOY
M. K. ŞATIR
M. TANER
Ö. TAŞÇIOĞLU
N. TOKER

KIRKLARELİ

Korgl. K. DOĞAN
KİRŞEHİR

F. SELER
İ. TURAN

KOCAELİ

S. ARTEL
Dr. F. Ş. BÜRGE
A. DİKMEN
R. FENMEN
S. PEK
İ. TOLON
S. YARGI
İ. S. YİĞİT

KONYA

S. ARIKAN
V. BİLGİN
Gl. A. F. CEBESÖY
Dr. S. IRMAK
K. OKAY
N. H. ONAT
Dr. O. Ş. ULUDAĞ

KÜTAHYA

Dr. A. S. DELİLBAŞI
H. PEKCAN
R. PEKER

MALATYA

E. BARKAN
M. ÖKER
Dr. C. ÖZELÇİ

O. TANER
M. N. ZABCI

MANİSA

Korgl. A. R. ARTUN-
KAL

H. BAYUR
R. N. EDGÜER

İ. ERTEM

Dr. S. E. KAAATÇILAR

MARAS

Dr. K. BAYIZIT
A. H. TANPINAR

MARDİN

E. ERGİN
R. ERTEN

H. MENEMENCİOĞLU
L. ÜLKÜMEN

MUĞLA

Orgl. İ. ÇALIŞLAR
C. KARAMUĞLA
H. KİTABCI

MUŞ

K. KOTAN
NİĞDE

A. G. BODRURLU
R. DOLUNAY
F. SOYLU
H. ULUSOY

ORDU

İ. ÇAMAŞ
Dr. V. DEMİR
Dr. Z. M. SEZER

H. ŞARLAN
H. YALMAN
M. YARIMBIYIK

RİZE

T. B. BALTA
Dr. S. A. DİLEMRE
F. SİRMEN
A. ZİRH

SAMSUN

H. ÇAKIR
Z. DURUKAN
Amiral F. ENGİN
N. FIRAT
N. ÖZTUZCU

M. A. YÖRÜKER
SEYHAN
Ş. İŞÇEN
SİİRD
E. KILICIOĞLU
S. TUNCAY
B. TÜRKAY
SİNOB
C. ATAY
Dr. B. KÖKDEMİR
H. ORUÇOĞLU
SİVAS
M. Ş. BİLEDA
E. DİZDAR
A. ESENEEL

S. GÜNALPAY
Tuğamiral H. GÖKDA-
LAY
R. Ş. SİRER
A. YURDAKUL
TEKİRDAĞ
F. ÖZTRAK
C. UYBADIN
TOKAD
S. ÇELİKKOL
M. DEVELİ
R. ERİŞKEN
H. N. KEŞMİR
C. KOVALI
G. PEKEL

TRABZON
S. ABANOZOĞLU
M. AYDIN
D. EYİBOĞLU
T. GÖKSEL
TUNCELİ
N. S. SİLAN
H. ÜGÖZ
URFA
K. BERKER
R. SOYER
E. TEKELİ
S. K. YETKİN
VAN
N. BERKER

YOZGAD
M. ALLIOĞLU
C. ARAT
Z. ARKANT
S. İÇÖZ
Y. D. KARSLIOĞLU
S. KORKMAZ
A. SUNGUR
ZONGULDAK
Dr. R. BARKIN
E. ERİŞİRGİL
A. GÜREL
Ş. TANSAN
R. VARDAR

[Oya katılmayanlar]

AFYON KARAHİSAR
H. ÇERÇEL
A. ÇETİNKAYA (İ.)
A. TASKAPILI
S. YURDKORU
AĞRI
R. B. PAŞIN (İ.)
ANKARA
GH. N. ANILMIŞ
F. R. ATAY (İ.)
M. ERİŞ (İ.)
L. İNGÜ (Cumhurbaş-
kanı)
M. ÖKMEN
Z. YÖRÜK
ANTALYA
H. T. DAĞLIOĞLU
T. SÖKMEN (İ.)
N. E. SÜMER (Bakan)
AYDIN
Dr. H. ALATAŞ
Dr. M. GERMEN (Baş-
kanvekili)
A. S. LEVEND
Dr. R. LEVENT
A. MENDERES
BALIKESİR
H. ÇARIKLI
M. DEMİR (İ.)
H. KARAN
H. KÜÇÜKLER
H. ONAT

GH. K. ÖZALP
BİLECİK
M. S. ESENDAL
K. SUN
BITLİS
M. ERTAN
BOLU
H. R. ÖYMEN
C. S. SİDEN (Bakan)
BURSA
A. AKGUÇ
R. CANİTEZ (Başkan-
vekili) (İ.)
Dr. S. KONUK
M. B. PARS
ÇANAKKALE
S. BATU
H. ERGENELİ
R. N. GÜNTEKİN
A. KAMÇIL
ÇANKIRI
B. ERKİN (İ.)
M. A. RENDA (Başkan)
ÇORUH
A. US
ÇORUM
H. AKDOĞAN (Ö.)
DENİZLİ
Y. BAŞKAYA (İ.)
E. A. TOKAT (İ.)
Dr. B. UZ

DIYARBAKIR
R. BEKİT
O. OCAK
EDİRNE
M. E. AĞAĞULLARI
F. BALKAN (İ.)
E. DEMİRAY
M. N. GÜNDÜZALP
ELAZIĞ
F. AĞRALI (İ.)
F. A. AYKAC (Ö.)
H. KİŞİOĞLU
S. SAĞIROĞLU
ERZİNCAN
A. S. İLTER (İ.)
ERZURUM
R. DİNÇ (İ.)
ESKİŞEHİR
İ. ÖZDAMAR
GAZİANTEP
Dr. M. A. AĞAKAY
Ş. ÖZDEMİR
GİRESUN
GH. İ. SÖKMEN
A. ULUS
F. YÜZATLI (İ.)
GÜMÜŞANE
Ş. ERDOĞAN
HAKKARİ
A. R. GÖKSİDAN
HATAY
A. Ş. DEVRİM (İ.)

H. SELÇUK
A. TÜRKMEN (İ.)
İÇEL
Dr. M. BERKER
T. C. BERKER
F. C. GÜVEN
H. S. TANRIÖVER
GH. Ş. TÜRSAN
İSPARTA
H. ÖZDAMAR
C. TÜZEMEN
İSTANBUL
GH. R. BELE
Dr. K. C. BERKSOY
(İ.)
S. CİMCOZ (İ.)
A. Ş. ESMER (İ.)
G. B. GÖKER (İ.)
İ. A. GÖVSA
F. HAMAL
V. SARIDAL
H. C. YALÇIN (İ.)
İZMİR
C. BAYAR
M. BİRSEL
Dr. H. H. CURA
H. MENTEŞE
H. ONARAN (İ.)
Dr. K. ÖRS
KARS
C. DURSUNOĞLU
F. KÖPRÜLÜ

KASTAMONU
Z. ORBAY (İ.)
N. TAMACI
KAYSERİ
F. BAYSAL
A. H. KALAÇ
C. TÜZEL
S. H. ÜRGÜBLÜ (Bakan)

KIRKLARELİ
Z. AKIN
N. A. KANSU
Ş. ÖDÜL
Dr. F. UMACI
KIRŞEHİR
F. ÇOBANOĞLU
Ş. TORGUT
KOCAELİ
Gl. M. BAKÜ (İ.)

KONYA
M. A. BİNAL
S. ÇUMRALI
A. H. DİKMEN (İ.)
Ş. ERGÜN
F. GÖKMEN (İ.)
H. KARAGÜLLE
T. F. SİLAY
A. R. TÜREL (Bakan)

KÜTAHYA
B. ATALAY
H. BENLİ

M. ERKMEN
S. KUTMAN
A. TİRİDOĞLU
Ö. B. UŞAKLI
V. UZGÖREN
MALATYA
N. BAYDAR
M. Ş. ÖZPAZARBAŞI
M. PEKTAŞ
H. SAĞIROĞLU
K. SAYIN (İ.)
T. TEMELLİ
MANİSA
O. ERÇİN
Ş. R. HATİPOĞLU
(Bakan)
K. KARAOŞMAN (İ.)
F. KURDOĞLU
Y. ÖZEY
H. SARHAN
F. USLU
MARAŞ
R. KAPLAN
H. R. TANKUT
A. YAYCIOĞLU
MARDİN
İ. F. ALPAYA (İ. Ü.)
Gl. S. DÜZGÖREN
Dr. A. URAS
MUĞLA
S. GÜNEY (İ.)

F. O. MENTEŞEOĞLU
MUŞ
H. KILICOĞLU (İ.)
NİĞDE
H. MENGİ (İ.)
Dr. R. F. TALAY (İ.)
H. TEPEYRAN (İ.)
ORDU
Ş. AKYAZI (İ.)
S. S. TARCAN (İ.)
RİZE
H. C. BELÜL
K. KAMU
SAMSUN
C. BİLSEL (İ.)
S. ERBAY
İ. EZGÜ
SEYHAN
D. ARIKOĞLU
S. ÇAM (İ.)
K. ÇELİK
Gl. N. ELDENİZ
C. ORAL
Dr. K. SATIR
H. URAN (Bakan)
A. M. YEGENA
SİİRD
A. R. ESEN
SİNOB
C. K. İNCEDAYI
İ. H. SEVÜK (İ.)

SİVAS
H. İŞİK
K. KİTAPÇI
N. SADAK
İ. M. UĞUR
TEKİRDAĞ
R. APAK
E. ATAÇ
E. PEKEL
N. TRAK
TOKAD
N. POROY
R. A. SEVENGİL
TRABZON
M. S. ANAMUR
F. A. BARUTCU
H. N. BOZTEPE (İ.)
S. DAY (Bakan)
R. KARADENİZ
H. SAKA (Bakan)
L. YAVUZ (İ.)
URFA
H. S. COŞAR (İ.)
A. K. TECER (İ.)
VAN
İ. ARVAS
M. BOYA (İ.)
ZONGULDAK
Ş. DEVRİN (İ.)
H. A. KUYUCAK (İ.)
Y. Z. ÖZENÇİ

S. Sayısı : 85

Genel nüfus sayımı hakkında kanun tasarısı ve İçişleri, Adalet ve Bütçe Komisyonları raporları (1/406)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/288, 6/580

13 . III . 1945

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Genel nüfus sayımı hakkında hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 9 . III . 1945 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

**Başbakan
Ş. Saracoğlu**

1945 Genel Nüfus Sayımı Kanun tasarısı gerekçesi

Bütün medeni memleketlerde olduğu gibi, memleketimizde de muntazam fasılalarla genel nüfus sayımı yapılması bir ihtiyaç ve zaruret haline gelmiş bulunmaktadır. Bilhassa memleketimizde nüfusun ölüm, doğum ve göç hareketlerini takibe imkân verecek yeterli kurulun henüz kurulamamış bulunması sebebiyle, nüfusumuzun sayıca durumunu anlamak için her beş yılda bir nüfus sayımı yapılması lüzumu daha çok kendini duyurmaktadır.

Esasen nüfus hareketlerine ait kayıtların endüzenli bulunduğu memleketlerde bile, nüfusun yaş tahsil, ve medeni hal ve meslek durumları ve dolayısıyla sosyal ve iktisadi bünyesindeki gelişmeleri gütmek için vakit vakit nüfus sayımları yapılmakta ve bunlar mufassalan tasnif edilerek sonuçları yayımlanmaktadır.

Eski Sayım Kanunu tasarısı, bu düşüncelere dayanılarak ve bundan önceki sayımlara ait kanunların genel esasları gözönünde tutularak hazırlanmıştır.

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 1/406

Karar No. 18

28 . III . 1945

Yüksek Başkanlığa

Genel nüfus sayımı hakkında hazırlanarak Bakanlar Kurulunca Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gönderildiğini bildiren Başbakanlığın 13 Mart 1945 tarihli yazısı Encümenimize havale edildiğinden İstatistik

Genel Müdürü bulunduğu halde okundu ve görüşüldü.

Memleket nüfusunun sayıca durumunu belirtmek amacıyla hazırlanmış olan tasarının, Hükümet idaresi gereklerine uygun bulunduğu gö-

rülmüş ve tasarı maddelerinin teklif olunduğu gibi kabulüne karar verilmiştir.

Havalesi gereğince Adliye Encümenine vermek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri K. Baş.	Başkan V.	Sözcü
Tekirdağ	Çoruh	Mardin
C. Uygadın	A. Tüzün	E. Ergin
Kâtip		
Giresun	Ankara	Balıkesir
N. Osten	F. Daldal	S. Uzay

Balıkesir	Bolu	Bursa
A. Firidoğlu	H. Ş. Adal	F. Güvendiren
Elâziğ	Erzincan	Erzurum
İ. Yalçın	Ş. Sökmensüer	N. Elgün
Gaziantep	Gümüşane	Kars
Dr. A. Melek	R. Güreli	E. Özoguz
Kayseri	Konya	Malatya
A. H. Kaluç	Ş. Ergun	E. Barkan
Sivas	Trabzon	Zonguldak
E. Dizdar	S. Abanozoğlu	R. Vardar

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Adalet Komisyonu

Esas No. 1/406

Karar No. 17

11 . IV . 1945

Yüksek Başkanlığa

Genel nüfus sayımı hakkında hazırlanan ve Bakanlar kurulunun 9 . III . 1945 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı, Komisyonumuza da havale buyurulmakla İstatistik Umum Müdürü hazır olduğu halde incelendi, görüşüldü.

1945 yılında yurdumuzda yapılacak genel nüfus sayımı için hazırlandığı anlaşılan bu tasarı; gerekçesine ve ihtiva ettiği hüküm ve esaslara göre Komisyonumuzca da muvafık görülmüş ve bazı kelime, ibare değişiklikleriyle aynen kabul edilmiştir.

Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Ko. Bş.	Bu rapor özcüsü	Kâtip
Kayseri	Kayseri	Manisa
R. Özsoy	C. Tüzel	F. Uslu
Antalya	Balıkesir	Denizli
N. Aksoy	O. N. Burcu	N. Küçüka
Denizli	İzmir	Kastamonu
H. Günver	E. Oran	A. Binkaya
Kocaeli	Konya	Malatya
S. Artel	H. Karagülle	Dr. C. Özelçi
	Rize	
	S. A. Dilemre	

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/406
Karar No. 53

13 . IV . 1945

Yüksek Başkanlığa

Genel nüfus sayımı hakkında hazırlanıp Başbakanlığın 13 . III . 1945 tarihli ve 6/580 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı İçişleri ve Adalet Komisyonları raporları ile birlikte komisyonumuza verilmekle İstatistik Genel Müdürü ile Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Malî Kontrol Genel müdürü hazır oldukları halde incelenip görüşüldü :

Nüfus hareketlerini anlamak maksadı ile her beş yılda bir yurtda yapılması âdet haline gelen nüfus sayımının 1945 yılında da yapılmasını sağlamak üzere hazırladığı ve geçen sayım için kabul edilen kanunun hemen bir eşiti olduğu anlaşılan kanun tasarısı alınan izahlara ve gerekçesine göre Komisyonumuzca da esas bakımından kabul edilmiştir.

Adalet komisyonunun hazırladığı tasarı Komisyonumuzca da uygun görülmüş ise de bunun üzerinde bazı kelime değişiklikleri yapılmak gerekmiştir.

Tasarının altıncı maddesinde nüfus sayımında çalışacak Genel Müdürlük memurlarının iki aylık tutarında bir fazla çalışma ücreti verilmesi esası da vardır. Geçen sayım kanununda da bu esas kabul edilmiş ise de bugünkü hayat şartlarına

göre bu işte çalışacak memurların daha çok para harcamak zorunda kalacakları Komisyonumuza anlatılmış ve Komisyonumuzca da ileri sürülen sebepler yerinde ve bu miktarın üç aylık tutarına çıkarılması uygun görülmüş ve maddede ona göre bir düzeltme yapılmıştır.

Yukarıda bildirilen şekilde yeniden hazırlanan kanun tasarısı Kamutayın onayına konmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
Kastamonu	Edirne	Tokad
T. Coşkan	M. N. Gündüzalp	H. N. Keşmir
Kâtip		
İstanbul	Aydın	Bitlis
F. Öymen	R. Alpman	B. Osma
Çanakkale	Diyarbakır	Diyarbakır
S. T. Arsal	R. Bekit	Ş. Uluğ
Giresun	Giresun	İstanbul
M. Akkaya	A. Sayar	H. Kortel
İstanbul	Kütahya	Manisa
H. Ülkmen	H. Pekcan	F. Kurdoğlu
Mardin	Muğla	Rize
R. Erten	H. Kitabcı	T. B. Balta
Samsun	Yozgad	Zonguldak
M. A. Yörüker	S. İçöz	E. Erişirgil

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Genel nüfus sayımı hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 1945 yılında Türkiye Cumhuriyetinde genel nüfus sayımı yapılacaktır.

MADDE 2. — Sayımda halkın cevap vermeğe mecbur olacakları sorularla, binalara numara konulması, mevzii deneme sayımları yapılması gibi nüfus sayımının sonuçlarını temin için lâzımgelen bütün tedbirler ve

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Genel nüfus sayımı hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 1945 yılında Türkiye Cumhuriyetinde genel nüfus sayımı yapılacaktır.

MADDE 2. — Sayımda halkın cevap vermek zorunda olacakları sorularla, binalara numara konulması, mevzii deneme sayımları yapılması gibi nüfus sayımının sonuçlarını sağlamak için gereken bütün ted-

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Genel nüfus sayımı hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynıyle.

MADDE 2. — Sayımda halkın cevap vermek zorunda olacakları soruları, binalara numara konulması, yer yer deneme sayımları yapılması gibi nüfus sayımının sonuçlarını sağlamak için gereken bütün ted-

Hü.

esaslar İstatistik Umum Müdürlüğü ile Dahiliye Bakanlığınca tesbit ve tâyin olunur.

MADDE 3. — Nüfus sayımı işini yapmak üzere memlekette okur yazar her şahıs, vali, kaymakam ve bucak müdürleri tarafından kendilerine verilecek sayım ve kontrol memurluğu ödevini kabule ve gösterilecek usuller dairesinde bu işi yapmağa mecburdurlar.

Sayım işinin temini için, icabeden yerlerde, bir haftayı geçmemek üzere öğretim kurumlarının çalışmalarına ara verilir.

Memleketin güvenlik ve inzibat işleriyle, adli güdümün yapılabilmesi ve sıhhi ve genel hizmetlerle yüksek iktisadi işlerin aksamaması için nüfus sayımını memurluğundan istisnası icabeden yargıç, memur ve sair şahıslar, Bakanlar Kurulunun kararlaştıracağı esaslar dairesinde valiler tarafından tesbit ve tâyin olunur.

MADDE 4. — Sayım memurluğu ödevini makbul bir özre dayanmaksızın kabul etmeyenlerle, sayım işleri hakkındaki talimatnameler geçerliğine aykırı harekette bulunanlardan 5 liradan 25 liraya kadar ve sayım memurluğuna tâyin olunanların bu ödevi kabul etmelerine engel olanlardan 10 liradan 50 liraya kadar hafif para cezası alınır. Bu cezalar sayım yapılan yerin en büyük mülkiye âmiri tarafından tertip olunur.

Bu cezalar aleyhine itiraz ve temyiz olunamaz.

MADDE 5. — Dördüncü maddede gereğince tertip edilen para cezasını vermeyenler hakkında,

Ad. K.

birler ve esaslar İstatistik Umum Müdürlüğü ile Dahiliye Bakanlığınca belirtilir.

MADDE 3. — Nüfus sayımı işini yapmak üzere memlekette okur yazar her kişi, vali, kaymakam ve bucak müdürleri tarafından kendilerine verilecek sayım ve denetleme memurluğu ödevini kabul ve gösterilecek usullere göre bu işi yapmak zorundadırlar.

Sayım işini sağlamak için gereken yerlerde bir haftayı geçmemek üzere öğretim kurumlarının çalışmalarına ara verilir.

Memleketin güvenlik ve inzibat işleriyle, adli güdümün yapılabilmesi ve sıhhat ve genel hizmetlerle yüksek iktisat işlerinin aksamaması için nüfus sayımını memurluğundan istisnası gereken yargıç, savcı, memur ve sair kişiler, Bakanlar Kurulunun kararlaştırılacağı esaslara göre valiler tarafından belirtilir.

MADDE 4. — Sayım memurluğu ödevini makbul bir özre dayanmaksızın kabul etmeyenlerle, sayım işleri hakkındaki talimatnameler geçerliğine aykırı harekette bulunanlardan beş liradan 25 liraya kadar ve sayım memurluğuna tâyin olunanların bu ödevi kabul etmelerine engel olanlardan 10 liradan 50 liraya kadar hafif para cezası alınır. Bu cezalar sayım yapılan yerin en büyük mülkiye üstü tarafından verilir.

Bu cezalar aleyhine itiraz ve temyiz olunamaz.

MADDE 5. — Dördüncü maddede gereğince tertip edilen para cezasını vermeyenler hakkında,

B. K.

birler ve esaslar İstatistik Genel Müdürlüğü ile İçişleri Bakanlığınca belirtilir.

MADDE 3. — Nüfus sayımı işini yapmak üzere memlekette okur yazar her kişi, vali, kaymakam ve bucak müdürleri tarafından kendilerine verilecek sayım ve denetleme memurluğu ödevini kabul ve gösterilecek suallere göre bu işi yapmak zorundadırlar.

Sayım işini sağlamak için gereken yerlerde bir haftayı geçmemek üzere öğretim kurumlarına ara verilir.

Memleketin güvenlik ve inzibat işleriyle, adli güdümün yapılabilmesi ve sağlık ve genel hizmetlerle yüksek ekonomi işlerinin aksamaması için nüfus sayımını memurluğundan istisnası gereken yargıç, savcı, memur ve vesair kişiler, Bakanlar Kurulunun kararlaştırılacağı esaslara göre valiler tarafından belirtilir.

MADDE 4. — Adalet Komisyonunun 4 nci maddesi aynıyle.

MADDE 5. — Adalet Komisyonunun 5 nci maddesi aynıyle.

Hü.

en büyük mülkiye memurları tarafından Cumhuriyet Savcılığına yazılacak yazı üzerine barış yargıçlığına, caza görenlerin kendileri getirilmeksizin her bir lira için bir gün hapsedilmelerine karar verilir.

Hapis müddeti bir ayı geçemez. Bu kararlar temyize tâbi değildir. Hapsin yerine getirilmesinde Türk Ceza Kanununun 19 neu maddesi uygulanır.

MADDE 6. — Oturdıkları belde dışında sayım ve kontrol memurluğu ile ödevlendirilecek olanlara yalnız hakikî yol masrafı verilir.

İstatistik Umum Müdürlüğü memurlarından sayım hazırlığı ve numarataj kontrolü işlerinde çalıştırılacaklara, Bakanlar Kurulu kararıyla bir defaya mahsus olmak üzere, en çok iki aylık tutarı nispetinde fazla çalışma ücreti ödenebilir.

Bu gider ve ücretlerle, sayımın sonuçlarını almağa matuf bütün giderler nüfus sayımı tahsisatından ödenir.

MADDE 7. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. — Bu kanunun geçerliğini yürütmeğe Bakanlar Kurulu memurdur.

Başb.

Ad. B.

Ş. Saracoğlu

A. R. Türel

M. M. B.

Da. B.

A. R. Artunkal

Hilmi Uran

Ha. B.

Ma. B.

H. Saka

N. E. Sümer

Mf. B.

Na. B.

Yücel

Sırrı Day

İk. B.

S. İ. M. B.

Fuad Sirmen

Dr. S. Konuk

G. İ. B.

Zr. B.

Suad H. Ürgüblü

Ş. R. Hatipoğlu

Mü. B.

Ti. B.

A. F. Cebesoy

C. S. Siren

Ad. K.

en büyük mülkiye üstü tarafından Cumhuriyet Savcılığına yazılacak yazı üzerine sulh yargıçlığına, ceza görenlerin kendileri getirilmeksizin her bir lira için bir gün hapis edilmelerine karar verilir.

Hapis süresi bir ayı geçemez. Bu kararlar temyiz olunamaz. Hapisin yerine getirilmesinde Türk Ceza Kanununun 19 neu maddesi uygulanır.

MADDE 6. — Oturdıkları belde dışında sayım ve denetleme memurluğu ile ödevlendirilecek olanlara yalnız gerçek yol masrafı verilir.

İstatistik Umum Müdürlüğü memurlarından sayım hazırlığı ve numarataj denetleme işlerinde çalıştırılacaklara Bakanlar Kurulu kararıyla, bir defaya mahsus olmak üzere, en çok iki aylık tutarı nispetinde fazla çalışma ücreti ödenebilir.

Bu gider ve ücretlerle, sayımın sonuçlarını almağı sağlayacak bütün masraflar nüfus sayımı ödeneginden verilir.

MADDE 7. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

B. K.

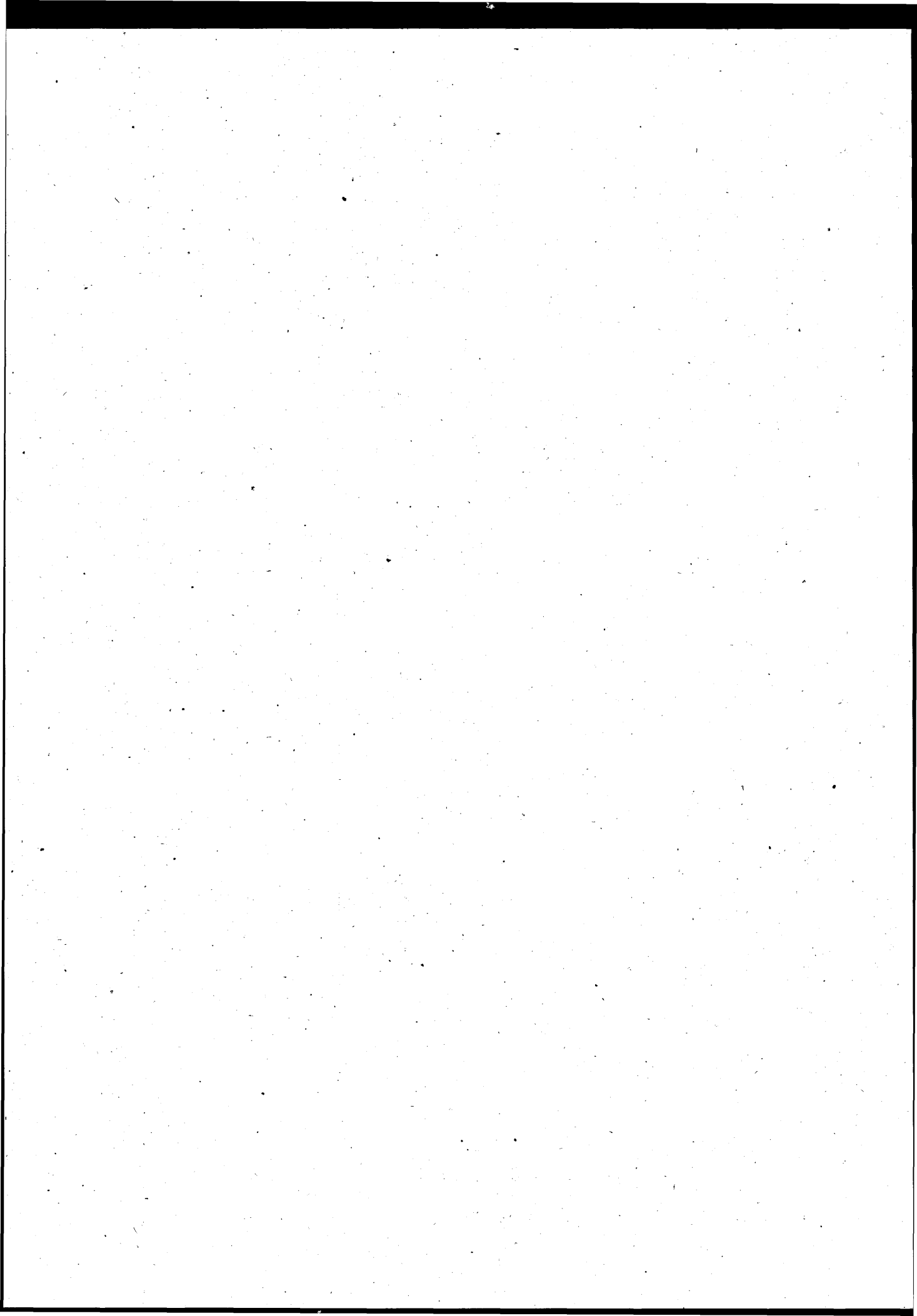
MADDE 6. — Oturdıkları belde dışında sayım ve denetleme memurluğu ile ödevlendirilecek olanlara yalnız gerçek yol masrafı verilir.

İstatistik Genel Müdürlüğü memurlarından sayım hazırlığı ve numaralama denetleme işlerinde çalıştırılacaklara Bakanlar Kurulu kararıyla bir defaya mahsus olmak üzere en çok üç aylık tutarı nispetinde fazla çalışma ücreti ödenebilir.

Bu gider ve ücretlerle sayımın sonuçlarını almağı sağlayacak bütün giderler nüfus sayımı ödeneginden verilir.

MADDE 7. — Adalet Komisyonunun 7 nci maddesi aynıyle.

MADDE 8. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/417)

T. C.

Başbakanlık

9 . IV . 1945

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/327, 6/791

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair Münakalât Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 5 . IV . 1945 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başbakan

Ş. Saracoğlu

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısının gerekçesi

1944 yılı bütçesine konulmuş olan tahsisatlardan yetersizliği anlaşılan aşağıda fasıl ve maddeleri yazılı tertiplere munzam ve yeni bazı hizmetler için de fevkalâde tahsisat verilmesi zarureti baş göstermiştir.

A) Munzam tahsisat:

Fasıl 4 — 1944 yılı bütçesine konulmuş olan 5 000 lira tamamen sarfedilmiş ve emekliye ayrıldığı halde ikramiyesi henüz ödenmemiş bazı memurlar mevcut bulunduğundan bunların ödenmesini sağlamak için istenilmiştir.

Fasıl 6 — Çocuk zammı evvelce 4178 sayılı kanun gereğince dört veya daha ziyade çocuğu olanlara çocuk başına ayda iki buçuk lira verilmekte idi. 4598 sayılı kanun aylıklı memurların çocuk sayısına bakılmaksızın bütün çocuklarına ayda beşer lira verilmesini âmir olduğundan istenilen tahsisat bundan ötürüdür.

Fasıl 8 — Bu bölümün 3, 4 ve 5 nci maddelerini teşkil eden tenvir, teshin, müteferrika tertiplerine konulmuş olan tahsisatların yıl sonuna kadar olan ihtiyaca kâfi gelmeyeceği anlaşılmıştır.

Fasıl 10 — Yeni tahsisat istenilmesi, bu fasılın birinci maddesi 1944 yılı Bütçe Kanununun ihzârından sonra kabul edilmiş olan 4646 ve 4647 sayılı posta ve telgraf kanunları gereğince idare tarafından vâkı olan istek üzerine ve 2 nci maddesi de ihtiyacın artmış bulunmasına dayanmaktadır.

Fasıl 13 — 3633 sayılı Teşkilât Kanununun 31 nci maddesi gereğince yapılmış olan tüzüğün bazı hükümlerinde 3/1312 sayılı kararname ile kabul edilen tüzükle yapılan değişiklikler dolayısıyla yeniden ihdas edilen elbise mükellefiyetini karşılamaya mâtuftur.

Fasıl 14 — 3/1312 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla kabul edilen ek tüzüğe göre işe mükellefiyetinin genişletilmesi dolayısıyla bu tahsisatın arttırılması zaruri görülmüştür.

Fasıl 15 — 4598 sayılı kanunun 6 nci maddesi gereğince tedavi ve yol masraflarının bütün memurlara teşmil edilmiş olmasından ileri gelmektedir.

Fasıl 20 — İstinye'deki yüzen dokun görülen kat'î zaruret üzerine bazı aksamının esaslı surette

tamiri ve kullanmağa elverişli bir hale konması ve çok zaruri bazı yapı ve onarım işleri karşılanması maksadiyle istenilmiştir.

Fasıl 22 — Bugüne kadar yapılmış olan hakikî sarfiyat miktarına nazaran arttırmak lüzumu hissedilmiştir.

Fasıl 23 — 1944 yılı bütçesindeki ödeneğin sene sonuna kadar kifayet etmeyeceği anlaşıldığından arttırılmıştır.

Fasıl 30 — Yapılmış olan sarfiyat nazarı itibara alınarak sene sonuna kadar yetişmeyeceği anlaşıldığından arttırılmıştır.

Fasıl 31 — Hastanedeki yatak adedi 30 dan 70 e çıkarılmıştır.

Fasıl 32 — İdareye ait bütün bina ve mihanikî tesisatın sigortalanmasına eldeki tahsisatın yetişmeyeceği anlaşılmıştır.

Fasıl 33 — İş Kanunu gereğince yapılacak yardımlar için mevcut tahsisatın sene sonuna kadar yetişmeyeceğinden istenilmiştir.

Fasıl 34 — 3137 sayılı kanun gereğince Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü Tekaüt Sandığına verilmesi gereken aidat sene sonuna kadar yetmeyecektir.

Fasıl 39 ve 40 — Geçen ve eski yıllara ait olup muamelesi ikmal edilmiş olan alacakları ödenmesini sağlamak için istenilmiştir.

B) Fevkalâde:

Fasıl 7/A 1, 2, 3 — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanunun bazı maddelerini değiştiren 4598 sayılı kanun ile fevkalâde hallerin devamı müddetince memur ve müstahdemlere yapılacak yardım hakkındaki 4599 sayılı kanun gereğince Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü kadrolarına dâhil ve miktarı yedi bini geçen memur ve müstahdemlere verilmesi gerekli bulunan yardımlar karşılığıdır.

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/417

Karar No. 56

19 . IV . 1945

Yüksek Başkanlığa

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 9 . IV . 1945 tarihli ve 6/791 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Komisyonumuza verilmekle Ulaştırma ve Maliye Bakanlıklarının yetkili memurları buldukları halde incelendi ve görüşüldü.

Tasarı 1944 yılı bütçesinin kabulünden sonra yürürlüğe girmiş bulunan kanunlara göre yapılması gereken yeni hizmetleri karşılamak üzere 1 250 000 lira olağanüstü ödenek verilmesini ve mevcut hizmetlere yine kanunlarla yapılan para zamlarını karşılamak ve başkaca öde-

nekleri yeter görülmiyen bölümlerin eksiklerini tamamlamak üzere 1 350 000 liralık ek ödenek verilmesini istemekte olup bu ödeneklerin 4 milyondan çok olduğu bildirilen aynı yıl gelir fazlasıyla karşılanacağı izah ve Komisyonca da yerinde görüldüğünden tasarı esas olarak kabul edilmiştir.

Tasarı ve cetvel, yazıya ve tertibe ilgili bazı değişiklikler yapılarak yeniden hazırlanmış olup Kamutayın onayına konmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
Kastamonu	Edirne	Tokad
T. Coşkan	M. N. Gündüzalp	H. N. Keşmir

Kâtip					
İstanbul	Aydın	Bitlis	İstanbul	Kütahya	Manisa
F. Öymen	Gl. R. Alpman	B. Osma	H. Ülkmen	H. Pekcan	F. Kurdoğlu
Çanakkale	Diyarbakır	Diyarbakır	Mardin	Muğla	Rize
S. T. Arsal	R. Bekit	Ş. Uluğ	R. Erten	H. Kitabcı	T. B. Baltı
Giresun	Giresun	İstanbul	Samsun	Yozgad	Zonguldak
M. Akkaya	A. Sayar	H. Kortel	M. A. Yörüker	S. İçöz	E. Erişirgil

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine (1 350 000) lira munzam ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde yeniden açılan ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı tertiplere (1 250 000) lira olağanüstü ödenek konulmuştur.

MADDE 3. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin (6) ncı (4178 sayılı kanun gereğince verilecek çocuk zammı) faslının adı (4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince verilecek çocuk zamları) şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun yayım tarihinden yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanun hükümlerini yürütmeğe Maliye ve Münakalât Bakanları memurdur.

Başb.	Ad. B.	M. M. B.
Ş. Saracoğlu	R. Türel	A. R. Artunkal
Da. B.	Ha. B.	Ma. B.
Hümi Uran	H. Saka	N. E. Sumer
Mf. B.	Na. B.	İk. B.
Yücel	Sırrı Day	Fuad Sirmen
S. İ. M. B.	G. İ. B.	Zr. B.
Dr. Sadi Konuk	Suad H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. B.		Ti. B.
A. F. Cebesoy		C. S. Siren

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine (1 350 000) lira ek ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde yeniden açılan ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı tertiplere (1.250 000) lira olağanüstü ödenek konulmuştur.

MADDE 3. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin (6) ncı (4178 sayılı kanun gereğince verilecek çocuk zammı bölümünün adı (4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince verilecek çocuk zamları) şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynıyle.

MADDE 5. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Lira	
4		1683 sayılı kanununun 58 nci maddesi gereğince verilecek tekaüt haramiyesi	5 000	
6		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince verilecek çocuk zammı	95 000	
8	3	Tenvir	15 000	
	4	Teshin	5 000	
	5	Müteferrika	5 000	
			Faaliyet yekünü	25 000
10		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları		
	1	Posta ve telgraf ücretleri	24 600	
	2	Telefon ve diğer muhabere ücret ve masrafları	21 000	
			Faaliyet yekünü	45 600
13		Melbusat	300 000	
14		İşe masrafları	220 000	
15		Tedavi, yol ve saire masrafları	5 000	
20		Bina, fabrika atelye, tersane, dok, kızak, rihtim, iskele, fener ve sair tesislerin inşa, tamir ve istimal masrafları	540 000	
22		Mahkeme masrafları	3 000	
23		Faiz ve acyolar	10 000	
30		Telif, tercüme, yazı, neşir ve abone ücret masrafları	10 000	
31		Hastane ve revir masrafları	20 000	
32		Sigorta ücretleri	41 000	
33		İş Kanunu gereğince yapılacak tediyeler	2 400	
34	1	Aidat	20 000	
39		Geçen yıl borçları	5 000	
40		1939 - 1942 yılları borçları	3 000	
			YEKÜN	1 350 000

[2] SAYILI CETVEL

7 A		4598 ve 4599 sayılı kanunlar gereğince memur ve müstahdemlere yapılacak yardımlar		
	1	Doğum yardımı	70 000	
	2	Ölüm yardımı	40 000	
	3	Aynı yardım	1 140 000	
			YEKÜN	1 250 000

CETVEL [1]

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Lira
4		1683 sayılı kanununun 58 nci maddesi gereğince verilecek tekaüt ikramiyesi	5 000
6		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince verilecek çocuk zammı	95 000
8		Büro giderleri	
	3	Tenvir	15 000
	4	Teshin	5 000
	5	Müteferrika	5 000
		Bölüm yekünü	25 000
10		Posta, telgraf ve tefelon ücret ve masrafları	
	1	Posta ve telgraf ücretleri	24 600
	2	Telefon ve diğer muhabere ücret ve giderleri	21 000
		Bölüm yekünü	45 600
13		Melbusat	300 000
14		İaşe giderleri	220 000
15		Tedavi, yol ve saire giderleri	5 000
20		Bina, fabrika, atelye, tersane, dok, kızak, rıhtım, iskele, fener ve sair tesislerin inşa, tamir ve kamulaştırma giderleri	540 000
22		Mahkeme giderleri	3 000
23		Faiz ve acyolar	10 000
30		Telif, tercüme, yazı, neşir ve abone ücret ve giderleri	10 000
31		Hastane ve revir giderleri	20 000
32		Sigorta ücretleri	41 000
33		İş Kanunu gereğince yapılacak tediyeler	2 400
34		3137 sayılı kanun gereğince Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü Tekauit Sandığına yapılacak tediyeler	
	1	Kesenek	20 000
39		Geçen yıl boręları	5 000

B. M.

Ödeneğin çeşidi

Lira

40	1939 - 1942 yılları borçları	3 000
		YEKÜN 1 350 00

CETVEL [2]

7 A	4598 ve 4599 sayılı kanunlar gereğince memur ve müstahdemlere yapılacak yardımlar	
1	Doğum yardımı	70 000
2	Ölüm yardımı	40 000
3	Aynı yardım	1 140 000
		YEKÜN 1 250 000

S. Sayısı : 87

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1944 yılı Bütçesinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/418)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 326, 6/789

9 . IV . 1945

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair Münakalât Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 5 . IV . 1945 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesi ve ilişkileriyle birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başbakan
Ş. Saracoğlu

Gerekçe

1940 - 1943 malî yılları bütçelerinin işletme masrafları faslına ait motorin ve su masraflarıyla ticari eşya yükleme ve boşaltma ücretlerinden ve mülga Liman işletmesinden kalma telefon, elektrik masraflarıyla Van İşletmesince yapılan tenvir, teshin gibi haremalardan mahsup edilememiş olan karşılıksız borçların ödenmesinin temini için yeniden açılacak fasla olağanüstü ödenek konulmasına lüzum hâsıl olmuş ve mevcut gelir fazlası da bu tahsisatı karşılamağa müsait bulunduğundan ilişik kanun tasarısı tanzim edilmiştir.

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/418

Karar No. 54

19 . IV . 1945

Yüksek Başkanlığa

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 9 . IV . 1945 tarihli ve 6/789 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Komisyonumuza verilmekle Ulaştırma ve Maliye Bakanlıklarının yetkili memurları hazır oldukları halde incelenip görüşüldü :

Tasarı idarenin 1940 - 1943 yılları bütçelerinin işletme giderlerinden ve eski liman işletme idaresinden kalma telefon ve elektrik giderleriyle Van işletmesine yapılmış aydınlatma ve ısıtma giderlerinden ödenekleri yetmediği halde yılları içinde ödenerek karşılıksız borç olarak kalmış bulunan topluca 100 000 liranın 1944 yılı bütçesinde yeniden açılacak bir fasla 100 000 lira ola-

ğanüstü ödenek konmasını istemektedir.

Komisyonca yapılan incelemeler sonunda bu giderlerin işletmeyi ilgilendirdiği anlaşılmıştır. Gerçi 3633 sayılı kanun gereğince idarenin işletme hizmetlerinin durmaması için bunların gektirtildiği giderleri ödemek olmasa da yaparak hemen Büyük Millet Meclisinin onayına sunması hakkında bir hüküm varsa da bu hükmün gerekli kıldığı kayıt ve şartların iyice gözönünde tutulmadığı ve giderler için evvelâ Bakanlar Kurulundan yetki almaları gerekirken bunun yapılmadığı da görülmüştür. Bu ödeneklerden büyük bir kısmının bu idareye katılan başka kurumlardan aktarıldığı ve diğerlerinin de bir kaç idarenin birleşmesi sırasında yapıldığı gözönüne alınarak tasarı esas olarak Komisyonumuzca kabul edilmiş ise de bundan böyle kanunun koyduğu hükümlere tamamiyle uyulması hususunun raporumuzda belirtilmesi de gerekli görülmüştür.

Tasarı yazıya ait bazı değişiklikler yapılarak Kamutayın onayına konulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
Kastamonu	Edirne	Tokad
T. Coşkan	M. N. Gündüzalp	H. N. Keşmir
Kâtip		
İstanbul	Aydın	Bitlis
F. Öymen	R. Alpmân	B. Osma
Çanakkale	Diyarbakır	Diyarbakır
S. T. Arsal	R. Bekit	Ş. Uluğ
Giresun	Giresun	İstanbul
M. Akkaya	A. Sayar	H. Kortel
İstanbul	Kütahya	Manisa
H. Ülkmen	H. Pekcan	F. Kurdoğlu
Mardin	Muğla	Rize
R. Erten	H. Kitabcı	T. B. Balta
Samsun	Yozgad	Zonguldak
M. A. Yörüker	S. İçöz	E. Erişirgil

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı .

MADDE 1. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde (1940 - 1943 yılları karşılıksız borçları) adıyla yeniden açılan (40/A) faslına (100 000) lira olağanüstü ödenek konulmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini yürütmeğe Maliye ve Münakalât Bakanları memurdur.

Başb.	Ad. B.	M. M. B.
Ş. Saracoğlu	R. Türel	A. R. Artunkal
Da. B.	Ha. B.	Mal. B.
Hülmî Uran	H. Saka	N. E. Sumer
Mf. B.	Na. B.	İk. B.
Yücel	Sırrı Day	Fuad Sirmen
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. B.
Dr. S. Konuk	Suad H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. B.		Ti. B.
A. F. Cebesoy		C. S. Siren

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde (1940 - 1943 yılları karşılıksız borçları) adıyla açılan (40/A) bölümüne (100 000) lira olağanüstü ödenek konulmuştur.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynıyla.

MADDE 3. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

Vakıflar Umum Müdürlüğü 1944 yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/419)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/335 - 6/790

9 . IV . 1945

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Vakıflar Umum Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işarefli cetvelde değişiklik yapılması hakkında hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 5 . IV . 1945 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başbakan

Ş. Saracoğlu

Gerekçe

1. — (4598) sayılı kanunun 4 neü maddesi gereğince müddetlerini doldurdukları halde kadro yüzünden terfi edemiyen memurlara verilen bir üst derece maaşın tutarından tasarrufla temin edilemeyen kısmı için (5 000) lira kadar bir tahsisata ihtiyaç görülmüştür.

2. — (4178) sayılı kanunun 3 neü maddesi gereğince verilmekte bulunan çocuk zamlarının miktar ve nispeti (4598) sayılı kanunun 6 neü maddesiyle değiştirilmiş ve aynı zamanda da (788) sayılı Memurin Kanununun (3335) sayılı kanunla değiştirilen 84 neü maddesinin (D) fıkrasına göre de verilmekte bulunan tedavi ve yol ücretleri yine (4598) sayılı kanunun 9 neü maddesiyle genişletilmiş olduğundan bunlardan çocuk zammı için (35 000) ve tedavi masrafları için de (10 000) liralık tahsisata lüzum hâsıl olmuştur.

3. — (2721 ve 2722) sayılı kanunların 2 neü ve 3 neü maddelerini tadil eden (4646 ve 4647) sayılı kanunların birinci maddeleriyle resmî dairelerin muhabere müraselâti mer'î tarifeye göre tam ücrete tâbi tutulmuş ve ancak muvakkat maddeleriyle de 1944 malî yılı için yüzde ellisinin alınması kabul edilmiş olmasına mebni bu kanun maddelerine istinaden Vakıflar Umum Müdürlüğünün 1944 malî yılı muhabere ve mürasele ücreti mer'î tarifeye göre yüzde elli hesabıyla (16 499) lira (88) kuruş olarak tesbit edilmiş olduğundan eski tarifeye göre ve üçte bir hesabıyla evvelce bütçeye konulan (7984) liradan başka bu kerre (4646 ve 4647) sayılı kanunlar gereğince (8517) liralık bir fark husule gelerek talep edilmekte bulunmuştur.

4. — Yukarıya sıralanmış fıkralarda arzolunan ihtiyaçları ve yine (4598) sayılı kanunun 7 neü maddesi gereğince doğum ve ölüm hallerinde yapılacak yardımları ve birde kanuni müddetin doldurulupta tekaütlüğünü istiyecek memurlara verilecek ikramiyeyi karşılamak üzere lüzum görülen topyekûn (71 017) lira munzam ve fevkalâde tahsisat verilmesi ve Bütçenin 5 neü ve 15 neü fasıl unvanlarında yapılan değişiklikler hakkındaki ilişik kanun tasarısı arz ve teklif olunmuştur.

5. — İstenilen işbu munzam ve fevkalâde tahsisat 1943 malî yılı kesin hesabıyla tesbit edilen masrafa nazaran bütçe varidatından fazla tahsil edilip 1944 malî yılma devrolunan mevcut nakitle kararlaştırılacağından kabul buyurulması rica olurur.

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/419
Karar No. 55

19. IV. 1945

Yüksek Başkanlığa

Vakıflar Genel Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanunu bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Başbakanlığın 9. IV. 1945 tarihli ve 6/790 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Komisyonumuza verilmekle Vakıflar Genel Müdürü Fahri Kiper ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürü Hadi Hüsman hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Tasarı 1944 yılı Vakıflar bütçesinin kabulünden sonra çıkan kanunların koyduğu ödevleri yerine getirmek maksadı ile 66 017 liralık ek ve 5 000 liralık olağanüstü ödenek verilmesini sağlamak maksadı ile hazırlandığı yapılan incelemelerden ve alınan izahlardan anlaşılması olup gerekliği Komisyonumuzca da uygun görülen tasarı aynıyle kabul edilmiş, yalnız yazı bakımından bazı düzeltmeler yapılmıştır.

Kamutayın onayına konmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
Kastamonu	Edirne	Tokad
T. Coşkan	M. N. Gündüzalp	H. N. Keşmir
Kâtip		
İstanbul	Aydın	Bitlis
F. Öymen	R. Alpman	B. Osma
Çanakkale	Diyarbakır	Diyarbakır
S. T. Arsal	R. Bekit	Ş. Uluğ
Giresun	Giresun	İstanbul
M. Akkaya	A. Sayar	H. Kortel
İstanbul	Kütahya	Manisa
H. Ülkmen	H. Pekcan	F. Kurdoğlu
Mardin	Muğla	Rize
R. Erten	H. Kitabcı	T. B. Balta
Samsun	Yozgad	Zonguldak
M. A. Yörüker	S. İçös	E. Erişirgil

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Vakıflar Umum Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Vakıflar Umum Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine (66 017) lira munzam ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Vakıflar Umum Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı yeniden açılan tertiplerine (5 000) lira olağanüstü ödenek konulmuştur.

MADDE 3. — Vakıflar Umum Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetveldeki 5 nci (4178 sayılı kanun gereğince verilecek çocuk zammı) faslı (4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince verilecek çocuk zamları) 15 nci (3335 sayılı kanun gereğince yapılacak tedavi, yol ve saire masrafları) faslı (4598 sayılı kanun gereğince yapılacak tedavi, yol ve saire masrafları) şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı gününde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini Başbakan ve Maliye Bakanı yürütür.

Başb.	Ad. B.	M. M. B.
Ş. Saracoğlu	R. Türel	A. R. Artunkal
Da. B.	Ha. B.	Ma. B.
Hilmi Uran	H. Saka	N. E. Sümer
Mf. B.	Na. B.	İk. B.
Yücel	Sırrı Day	Fuad Sirmen
S. İ. M. B.	G. İ. B.	Zr. B.
Dr. Sadı Konuk	Suad H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. B.		Ti. B.
A. F. Cebesoy		C. S. Siren

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Vakıflar Genel Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Vakıflar Genel Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine (66 017) lira ek ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Vakıflar Genel Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde yeniden açılan ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı tertiplere (5 000) lira olağanüstü ödenek konulmuştur.

MADDE 3. — Vakıflar Genel Müdürlüğü 1944 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin (5) nci (4178 sayılı kanun gereğince verilecek çocuk zammı) bölümü (4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince verilecek çocuk zamları), 15 nci (3335 sayılı kanun gereğince yapılacak tedavi, yol ve saire masrafları) bölümü (4598 sayılı kanun gereğince yapılacak tedavi, yol ve saire giderleri) şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynıle.

MADDE 5. — Bu kanunu Başbakan ve Maliye Bakanı yürütür.

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

CETVEL [1]

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Lira
1		Maaslar	
	1	Memurlar maası	5 000
4		1683 sayılı kanunun 58 nci maddesi gereğince verilecek tekaüt ikramiyesi	7 500
5		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince verilecek çocuk zamları	
	1	Memur ve müstahdemler	35 000
10		Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri	
	1	Posta ve telgraf ücretleri	8 517
15		4598 sayılı kanun gereğince yapılacak tedavi, yol ve saire giderleri	10 000
UMUMİ YEKÜN			66 017

CETVEL [2]

6/A		4598 sayılı kanun gereğince yapılacak yardımlar	
	1	Doğum yardımı	3 000
	2	Ölüm yardımı	2 000
UMUMİ YEKÜN			5 000